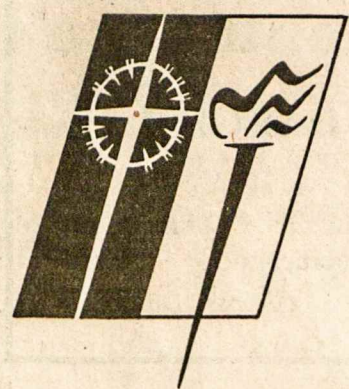

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (2545) 1998 GRUODIS-DECEMBER 8

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Pasaulis kaip ant delno

Noras ieškoti, ką nors surasti, kitiems pasakyti ar plačiau paskelbti yra būdingas žmogui. Toji įgimta savybė, kai kuriais atvejais net nerimu vadinama, judina visą gyvenimo sąrangą, tampa pažangos bei gerovės varikliu, įvairiausių idėjų kūrėja.

TAS nuolatinis dairymasis – kas, kur ir kaip – ne vienam atskleidžia ir naujų įžvalgų, sukelia užmojus peržiūrėti ir įvertinti egzistuojančius reiškinius, siūlyti kitokių požiūrius, įtakoti žmonių galvosenas ir jausenas. O platybės pasidairyti kone kaip ant delno, aukštosios technologijos vaizdais ir garsais visai čia pat priartintos. Užtat jau ir įprasta sakyti, kad pasaulis sumąžėjęs. Todėl nieko nuostabaus, kad dažnai jau gali pradėti jaustis užkariavęs visą žemės planetą. Tokio įvaizdžio poveikyje tarsi, kad esu pasaulio žmogus, konkrečiau pasaulio pilietis, rodos, nebėra nieko neteisingo. O jei jau reikėtų, ir persipilietinimo formalumai galėtų būti įvykdomi, nes juk tai priklausytų nuo žmonių susitarimų, naujų įstatymų, skirtingų tarpvalstybinių santykių sudarymo. Tuo būdu formaliai būtų žengta į kosmopolitizmą, apie kurį šiandien nemažai ir gana įvairiai pasisakoma. Atkelti vartus į platybės ir tapti kažkuo didesniu negu esi ne vienam gali padvelkti laimėjimu, pridedančiu nemažą pilnavertiškumo dozę. Ar taip iš tikrųjų yra – klausimas diskutuotinas. Mat peršasi prielaida, kad laimėjęs kažką naujo, gali kai ką ir prarasti. Užtat reikėtų labai ramiai ir atsargiai apskaičiuoti, kokie iš tikrųjų čia būtų mainai – ką tektų atiduoti, kad gautum. Ar išėjimas į platybės silpninant ar visai nutraukiant ryšius su gimtąja žeme būtų kam naudingas?

PLATUSIS pasaulis yra toks, kokį mes norime matyti, nes dažnai užsimerkiame prieš tuos reginius, kurie mūsų nevilioja. O tenai gera, kur mūsų nėra – jau nuo amžių prisimenama. Mat dažnai užtenka vienoje ar kitoje vietoje pabūti, kad suprastum, jog namie geriausia. Tačiau vien dėl to niekur nejudėti būtų nesusiipratimas, nes nėra namų be dūmų, kas taipgi dažnai kartojama. Taigi ir šiuos klausimus žvelgiant, atrodo, kad čia reikia atidinkamo derinimo. Ir vėl ieškojimas, suradimas „aukso vidurio“, kai tarp sėslumo ir užmojų į platybės yra kažkas, kas žmogų gali patenkinti. Taip pat prisimintina: būti naudingam pasauliui nereiškia, kad reikia po jį klajoti, rinktis vis naujas gyvenvietes ar net tėvynes. Nereikia nė pasaulio piliečių tapti. Tūkstančiai pavyzdžių rodo, kaip žmonės tarnaudami savo kraštui, puoselėdami savo kultūrą, rašiję ar meną tuo pačiu pasitarnauja ir žmonijai. Taipgi netrūksta pavyzdžių, kai save kosmopolitais vadindami išskysta, ištirpsta, dingsta, jokios naudos ar gerovės nei savo tautai, nei pasauliui nebenešdami, nors galėjo, nors ir užsimoję buvo. Šių dienų kai kurių kosmopolitų iššūkiai prieš tautiškumą kaip prieš atsilikimą ar provincialumą neturi jokio rimto pagrindo. Jokia tauta šiandien nėra taip save izoliavusi, kad kenktų pati sau ar žmonijai. Atvirkščiai – tarptautinis bendravimas ir bendradarbiavimas dabar yra žymiai ryškesnis ir našesnis nei tai buvo netolimoje praeityje. Taigi požiūris į tautas kaip į atsilikusią ir pasenusią visuomeninę sąrangą jokių būdu negali būti pateisinamas. Prieštautinis nusistatymas greičiausiai kyla iš kitių gilesnių, sunkiau pastebimų versmų, linksniuojamąjį kosmopolitizmą paliekant plaukioti paviršiuje, paverčiant jį net mados reikalu. Išeivijoje, net ir jaunimo tarpe, tautiškumo bruožas yra gana ryškus; tėvynėje kosmopolitinių nuotaikų ar pažiūrų galėtų būti ir mažiau. Č.S.

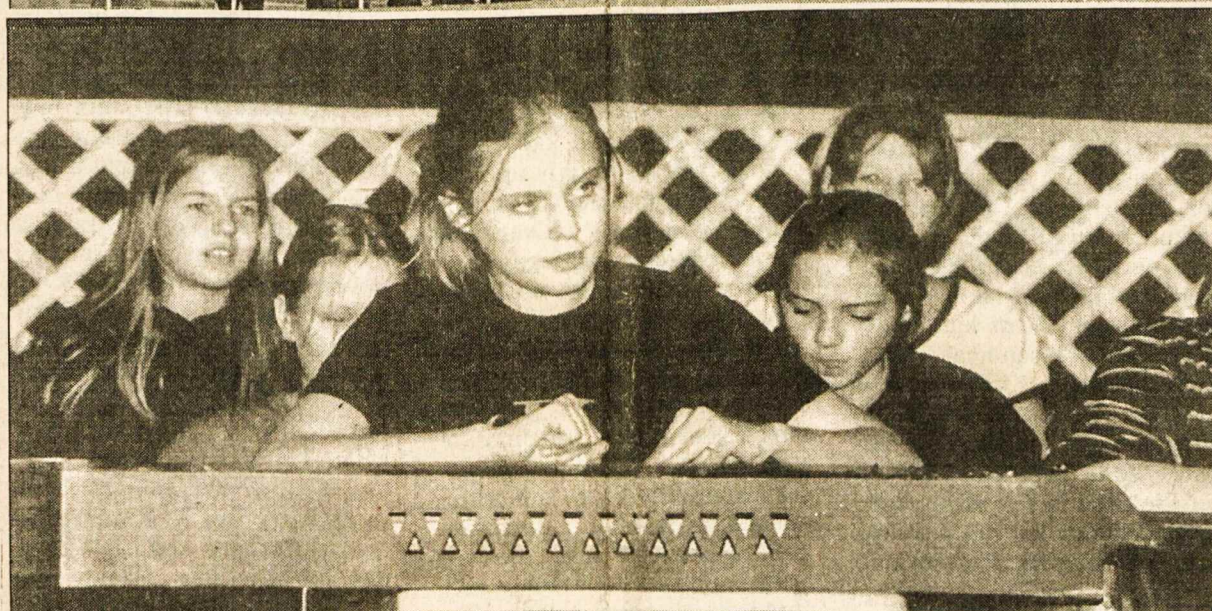
KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai Kvebeke baigėsi

Kvebeko parlamento rinkimai lapkričio 30 dieną baigėsi Kvebeko partijos laimėjimu. L. Bouchard ir jo partijai atiteko 75 vietos, J. Charest ir jo liberalai gavo 48 vietas, jaunas politikas M. Dumont, atstovaujantis demokratinės veiklos („Action démocratique du Québec“) partijai teis laikė vienintelę savo kėdę parlamente. Tačiau J. Charest ir liberalai laimėjo vienu nuosimčiu daugiau visų balsų (43.7%) negu L. Bouchard ir Kvebeko partija (42.7%); likusi dalis teko M. Dumont ir demokratinės veiklos partijai. Vienoje apygardoje rinkimai atidėti porai savaičių, nes rinkimų vajeis metu mirė Kvebeko partijos kandidatas. Rezultatai vertinami įvairiose žiniasklaidos šaltiniuose beveik vienodai: kvebekiečiai nenori L. Bouchard siūlomo atsiskyrimo nuo Kanados referendumo (referendumo įvedimui būtų reikėję daugiau kaip 50% visų balsų), tačiau yra įsitikinę, kad Kvebeko partija su L. Bouchard geriau tvarkys ekonominius ir kitus provincijos vidaus reikalus. Rinkimų rezultatai, atrodo, niekieno per daug nenustebino ir nesužadino, nes ekonomiai rodikliai – Kanados dolerio vertė ir Kana-

dos akcijų biržų kainos sekančią dieną nenukrito, o šiek tiek pakilo. Parlamento vietų pasiskirstymas išliko beveik toks pats, kaip ir po 1994 metų rinkimų, kai 77 vietos teko Kvebeko partijai, 47 liberalams ir 1 demokratinės veiklos partijai. Visi pripažįsta, kad L. Bouchard gudriai manevravo rinkimų vajeis metu. Kvebeko liberalai kaltina J. Charest, kad jis neklausė jų patarimų, o daugiau pasiklovis savo buvusių draugų ir bendradarbių, federacinių konservatorių, nuomonė. Taigi, galima sakyti, kad laimėjo ir L. Bouchard, ir J. Charest, o pralaimėjo apklausinėjimų organizacijos, kurios beveik visą laiką klaidingai skelbė rinkimų vajeis būklę, ir jų paskutiniame dienom pranašautas Kvebeko partijos absoliutus, stulbinantis laimėjimas neišsipildė.

Ontario vieškelio saugumo planas pažengė dar žingsnį tolyn. Nuo lapkričio 30 dienos vairuotojai, kurie važinėja, kai jų vairuotojo teisės sulaikytos, bus nubausti nuo \$5,000 iki \$50,000 bauda pirmo prasižengimo atveju. Iki to laiko baudos buvo dešimt kartų mažesnės. Antras prasižengimas vairuotojui (Nukelta į 8-tą psl.)

TORONTO MAIRONIO MOKYKLOS kanklininkų grupė, koncertavusi Montreale Aušros Vartų parapijos salėje 1998 m. lapkričio 15 d., apžiūrėjo miesto įžymybes, jų tarpe ir Šv. Juozapo oratoriją. Žemutinėje nuotraukoje – išvykos dalyvės prie savo kanklių. Nuotr. R. Danaičio

Gražinti Lietuvos nuosavybes

Paryžiuje ir Romoje tebėra negražinti Baltijos valstybių pasiuntinybių pastatai, kurie 1940 metais buvo užimti Sovietų Sąjungos. Europos parlamento komisija kreipėsi į Kremlį, primindama jam tą bylą. Kremliaus atstovai žada tas bylas išspręsti pokalbiuose su Baltijos valstybėmis

Maskvos dienraštis „Izvestia“ š.m. lapkričio 6 d. laidoje praneša: „Nuolatinė Europos parlamento komisija nutarė kreiptis į Rusijos federacijos valdžią: Rusija turėtų nedelsiant peržiūrėti galimybę gražinti Estijai, Latvijai ir Lietuvai jos pasiuntinybių pastatus. Čia kalbama apie 4 objektus, kurių 3 yra Paryžiuje, o vienas Romoje. Visus šiuos pastatus savo metu Baltijos valstybių valdžios pirkto savo diplomatinė misijų patalpoms. Pradedant 1940 metus sovietų valdžia reikalavė, jie buvo perduoti Sovietų Sąjungos jurisdikcijai be reikalingų nuosavybės perdavimo dokumentų. Faktiškai vieninteliu Sov. Sąjungos teisės naudotis šiais pastatais pripažinimu buvo simbolinis raktų perdavimo aktas. Prancūzijoje tai padarė Vichy valdžia, o Italijoje – Musolino. Vėliau, pradedant 1950 metus, Sov. Sąjunga ne vieną kartą bandė šiuos pastatus parduoti, tačiau jai to padaryti nepavyko dėl nuosavybės dokumentų stokos.

Dar 1996 metais, Rusijai stojant į Europos tarybą, Maskva buvo išpėta apie būtinumą kuo greičiau išspręsti visus klausimus, liečiančius savininkystės atstatymą valstybėms, Europos tarybos narėms, tų objektų, kuriais naudojasi Rusija. 1998 m. kovo 20 d. tuometinis rusų parlamentarų Europos taryboje vadovas A. Šochin pasiuntė į Strasburgą raštą, kuriame pranešė, kad pasiuntinybių pastatų savininkystės klausimas bus sprendžiamas tarpusavyje pasikalbėjimuose Rusijos su kiekviena Baltijos valstybe. Realūs tokių pokalbių rezultatai yra nežinomi. Strasburgo ekspertų manymu, komisijos nutarimas, nors ir neprivaromas vykdyti, negali likti nepasiebtas. Rusijai jau artimiausiu metu laikui reikės padaryti kokį nors dėl ginčijamos nuosavybės sprendimą.

Prezidentų pažadai

Niujorke rusų kalba leidžiamas dienraštis „Novoje Ruskoje Slovo“ š.m. lapkričio 6 d. laidoje pakartoja A. Lileikiui kaltinimus savo pirmojo puslapio straipsnyje taip baigia: „Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, spalio 21 d. kalbėdamas Vašingtone, pažadėjo, kad 'arti moje ateityje' įvyks Lileikio teismas. Prieš trejus metus jo pirmtakas Algirdas Brazauskas, kalbėdamas Izraelio parlamente, taip pat žadėjo, kad karo nusikaltėliai lietuviai bus 'viešai, nuosekliai ir sąžiningai' patraukti teismo atsakomybėn – primena Simono Wiesenthal'io centras“.

Lietuvos konstitucijos 114 straipsnis sako: „Valstybinės valdžios ir valdymo institucijų (...) kišimasis į teisėjo ar teismo veiklą draudžiamas ir užtraukia įstatymo numatytą atsakomybę“.

Visuose demokratiškuose kraštuose teismai yra nepriklausomi ir niekas nieko jų vardu pažadėti negali. Geru teismo nepriklausomybės pavyzdžiu gali būti Izraelio Aukščiausiojo teismo, kuris nepaisydamas JAV-ųjų OSI įstaigos, Wiesen-

thal'io centro, didelės Izraelio visuomenės dalies ir netgi valdžios stipraus spaudimo, nesant įrodymų, kad Ivanas Demjanjuk'as buvo Treblinkos koncentracijos lagerio budelis „Ivanas Baisusis“, – jį išteisino.

Lietuvių nebėra?

Varšuvos savaitraštis „Nasza Polska“ (Mūsų Lenkija) š.m. lapkričio 4 d. laidoje išspausdino nuolatinio bendradarbio J. Narbut'o straipsnį, kuriame jis „aiškina“ lietuvių kilmę: „Visų pirma jie nėra lietuviai, bet žemaičiai. Taip, kaip 'jure caduco' jie pasisavino lenkišką Vilniją ir labai kultūriniai bei etniniai požiūriu lenkišką Vilnių, taip jie pavogė ir sveltiną vardą. Kaip jau nėra prūsų, taip visame pasaulyje nėra nei lietuvių, Senovės lietuviai buvo baltų gentis, gyvenusi Nemuno aukštupyje prie Beržinos ir Šėros intakų, kuri per kelias kartas buvo visiškai kolonizuota ir įjungta į krikščioniškus slavus. Šis šiose žemėse prasidėjęs nuo XII ir XIII š. procesas buvo negrįžtamas: kultūriniai veiksniai ten buvo krikščioniškas rusų slavizmas, o ne atsilikusi žemaičių pagonystė. Iš lietuviškos salos Nemuno aukštumoje liko tik vardas, kurį vėliau perėmė slavų, pabrėžiu slavų, Didžioji Lietuvos kunigaikštystė, o vėliau užurpacijos teise – Žemaitija ir žemaičiai. Tai buvo panašus atvejis kaip Baltijos prūsų, po kurių taip pat liko tik vardas. Jį perėmė visai kita vokiška etninė grupė. Žemaičiai pasivadino lietuviais ne be gudraus plano: jeigu jau būsimie lietuviai, tai galėsime pretenduoti į didesnius plotus negu maža Žemaitija, t.y. į Vilnių ir Vilniaus sritį, kurie niekad žemaitiškai nebuvo“.

Panašius straipsnius lenkų spaudoje pasitaiko ir daugiau. Sunku atspėti koks yra jų tikslas. J. B.

Savaitė Lietuvoje

Prezidentas Rygoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus lapkričio 18 d. dalyvavo Latvijos nepriklausomybės 80-mečio minėjime, surengtame Rygoje. Valstybinės operos rūmuose. Išskilmėse jis pasakė kalbą, kurioje priminė glaudžius abiejų valstybių ryšius ir abipusę atsakomybę už regiono ateitį ir bendrą problemų sprendimą.

Lankėsi JAV politologas

Lapkričio viduryje Lietuvoje lankėsi Zbigniew Brzezinski, JAV politologas, Amerikos strateginių ir tarptautinių studijų centro vadovas, buvęs prezidento J. Carter patarėjas valstybinio saugumo klausimais. Prezidentas Valdas Adamkus jį apdovanojo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu, „už ypatingą paramą Lietuvai siekiant bei įtvirtinant valstybės nepriklausomybę, už nuolatines pastangas plėtojant Lietuvos ir JAV tarpvalstybinius ryšius bei padedant Lietuvai integruotis į pasaulio valstybių bendriją“.

Kaip praneša ELTA, svečias pareiškė nuomonę, kad Lietuva ir Slovėnija dabar yra geriausiai pasirėngusios narystei Šiaurės Atlanto sąjungoje (ŠAS), tačiau jai priklausančių valstybių vadovai ateinančių metų pavasarį Vašingtone nekvies nė vienos naujos valstybės įstoti. Kalbėdamas seime jis pasiūlė, kad vienas iš tarpinių žingsnių stengiantis įveikti kliūtis narystei būtų ŠAS ir Baltijos valstybių chartija, patvirtinanti pareiktą ketinimą plėsti Euroatlantinę sąjungą.

Tarėsi dėl valdymo reformų

Lapkričio 17 d. įvyko Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus pasitarimas su Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos vadovais, atsiliepiant į Europos komisijos neigiamas išvadas dėl Lietuvos viešojo administravimo reformos ir regioninės politikos būklės. Pabrėžta, kad nuo valdymo reformų priklauso visos valstybės ir visuomenės modernizavimas, rašo ELTA. Šiuo laiku trūksta strateginio planavimo įgūdžių, tad sritį reikėtų sustiprinti. Taip pat reikia parengti naują informacinės visuomenės kūrimo strategiją.

Seimo pirmininkas Rusijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis lapkričio 18 - 20 d.d. viešėjo Rusijoje. Maskvoje jis dalyvavo tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Lietuvos švietėjiškas Martynas Mažvydas ir jo laikų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės knygu kultūra“. Konferenciją surengė Lietuvos ambasada Rusijoje su Rusijos mokslų akademijos institutas.

Jis susitiko su Rusijos dūmos pirmininko pirmuoju pavaduotoju Vladimiru Ryžkovu, kuris pareiškė, jog Rusija neginčija Lietuvos pasirinkimo siekti narystės ŠAS-e, tačiau „nerimauja dėl to, kad ši organizacija artėja prie jos sienų“, praneša ELTA, ir nori „imtis veiksmų be Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos pritarimo“.

V. Landsbergis taip pat vyko į Oriolą, susitiko su Rusijos federacijos tarybos pirmininku Jevgenijum Strojovu, su juo padėjo vainiką prie paminklo, skirto lietuviškajai 16-ajai divizijai. Abu pareigūnai pakvietė apsilankyti Lietuvos seime.

Pilnateisė narė

Ženevoje vykusioje 76-oje Tarptautinės migracijos organizacijos tarybos sesijoje buvo nuspręsta priimti Lietuvą pilnateise narė. Tuo pačiu metu buvo priimtos Rumunija, Maroko karalystė, Sudano respublika, Tanzanijos Jungtinė respublika ir Bisau Gvinėjos respublika.

Aptarti rinkimai

Vilniuje, Seimo rūmuose lapkričio 25 d. vyko tarptautinė Vidurio ir Rytų Europos rinkimų vadovų draugijos konferencija „Viešumas ir teisingumas rinkimų procese“. Rinkimų technologijų ir įrangos parodos atidaryme seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pasveikino dalyvaujančius 28 kraštų atstovus. Jis pabrėžė, jog parodoje siūlomomis naujovėmis siekiama palengvinti balsavimą, o taip pat ir pašalinti klaidas ir iškraipymus. Jie visumos posėdžiuiose aptarinėjo 1997-1998 m. vykusius rinkimus Lietuvoje, Latvijoje ir kitose valstybėse.

Protestai prie seimo rūmų

Lapkričio 16 d. prie seimo rūmų susirinko apie 1000 smulkųjų prekiautojų protestuoti prieš jiems taikomas griežtas taisykles, pvz. vyriausybės reikalavimus prekybos kilmės dokumentų. Kaip praneša „Lietuvos aidas“, jie reikalavo, kad būtų supaprastinta jų prekybos apskaitos sistema ir parengta smulkus verslo Lietuvoje strategija penkeriems metams. Seimo nariai socialdemokratai Vytenis Andriukaitis ir Juozas Olekas palaikė verslininkų reikalavimus, sutiko būti jų tarpininkais su vyriausybe.

Sekancią dieną prie seimo rūmų piketavo Lietuvos darbininkų sąjunga, reikalaujusi, kad būtų kuriamos naujos darbo vietos, teikiama parama bankrotuojančioms ir finansinių sunkumų turinčioms įmonėms. Darbininkų sąjungos pirmininkas Aldonas Balsienis teigimu, nespėndami darbininkų užimtumo gerinimo ir kvalifikacijos kėlimo klausimais. RSJ

Šiame numeryje

Pasaulis kaip ant delno

Iššūkiai prieš tautiškumą neturi jokio rimto pagrindo

Gražinti Lietuvos nuosavybes

Savininkystės klausimas bus sprendžiamas tarpusavyje pokalbiuose

Per mažai dėmesio Mažajai Lietuvai

Įvykiai parodė, kad krašto ir žmonių tragedija nepasibaigė

Europos sąjungos kvietimo belaukiant

Norintys gyventi turtingiau nebūtinai turi pasiduoti svetimų valiai

Kodėl plinta savižudybės Lietuvoje?

Praraja tarp ištvirtinusios valdžios ir tautos kasmet gilėja

Svarbus Amerikos mostas

Rusija mano, kad Baltijos valstybės yra jos interesų srityje

Lietuva vokiečių akimis

Sutinki ūkininkę, laukiančią klientų su bulvėmis...

Mokslo ir mokytojo keliais

Vinco Natkevičiaus gyvenimas ir šakota veikla

„Laisvė kurti ir laisvė turėti“

Rašytoja Alė Rūta apibūdina Valentino Sventicko knygą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaite-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėmė – \$52,
garbės – \$62. Oro paštų užėjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai
ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

Per mažai dėmesio Mažajai Lietuvai

Tilžės akto sukaktis kaltina laisvąją tautos dalį, nesirūpinančią
Mažosios Lietuvos likimu

Mažosios Lietuvos rezisten-
cinio sąjūdžio surengtas Tilžės
akto 80 metų sukakties minėji-
mas gretina Prūsų Lietuvos dra-
matišką praeitį su išsilaisvinu-
sios tautos nusikalstamu nesu-
interesuotumu jos didžia trage-
dija.

Teutonų ordinas, XIII š. iš-
blokštas iš karų Palestinoje, sa-
vo karinę veiklą perkėlė į Balti-
jos kraštus tariamai krikščiony-
bės skleidimo tikslais. Gavęs
Vakarų Europos paramą ir tal-
ką, ordinas Kristaus meilės ir
taikos Evangeliją žmonijai pa-
vertė į "kardu ir ugnimi" vykdo-
mą tautžudystę. Lietuvių tautos
dramatiškos apsigynimo pastan-
gos prieš viskuo apriūpintą kari-
nę galybę pareikalavo daugelio
kartų pajėgiausių žmonių gyvy-
bės aukų. Didelių krašto plotus
nusiaubė dykros. Per 200 metų
krikščionybės vardu vykdomų
žiaurių invazijų ir užkariavimų,
ordinas nepastatė nė vienos
šventovės žmonėms, neparuošė
nė vieno kunigo jų kalba, nepa-
ruošė nė pradinio katekizmo,
supažindinančio su skleidžia-
mos tikybos pagrindais. Nesibaigiantis karinis naikinimas iš-
sėmė tautos pajėgas, išplėšė
Mažosios Lietuvos žmonių lais-
vę, bet nepalaužė ryžto ir vilties
sulaukti šviesesnės ateities.

Ateitis tačiau buvo pa-
smerkta dar baisesniais likimais.
Staiga užplūdęs visuotinis ma-
ras mirtinai nusiaubė vos ne pu-
sę Mažosios Lietuvos žmonių.
Lyg dar ir tokios tragedijos ne-
būtų buvę gana, okupaciniai
valdžios organai vykdė koloni-
zaciją. Svetimtaučiai koloniza-
toriai pasisavino nelaimės ištvė-
rusių lietuvių žemes bei tur-
tą. Atrodė, kad vietiniams žmo-
nėms nebėra ateities.

Nepaisant tokių siaubingų
Mažosios Lietuvos smūgių, lai-
ko tėkmėje išlikusioms kartoms
besikeičiant, nauji atgimimo
daigai vėl pakilo gyvenimui sa-
voje žemėje. Pamažu, bet nesu-
stabdomai kylanti raštija, religi-
niai "surinkimai", draugijos,
spauda, kultūrinė ir pagaliau
politinė veikla išugdė krašte
stiprias asmenybes. Mažoji Lie-
tuva, vėl pasijutusi vientisa ir
sąmoninga tauta, 1918 metais

lapkričio 30 dieną prabilo Til-
žės akto deklaracija, skelbiančia
pasauliui krašto prisijungimą
prie naujai atsistatančios tautos
bendroje Lietuvos valstybėje.
Atrodė, kad po tamsių istorinių
amžių, pagaliau tauta bus atra-
dusi savo ateities kelius.

Tolimesni tarptautiniai įvy-
kiai parodė, kad krašto ir žmo-
nių tragedija nepasibaigė. Hitle-
rio ir Stalino sukelto Antrojo
pasaulinio karo išdavos Mažajai
Lietuvai buvo tragiškos. Tūks-
tančius metų egzistavusi tauta,
atkakliai kovojusi dėl teisės gy-
venti savoje žemėje, staiga turė-
jo dingti net be pripažinimo,
kad ji yra buvusi. Tai siaubin-
giausia tautžudystė viso pasa-
lio akivaizdoje, grubi panika
tarptautinės teisės, krikščioniš-
kos moralės ir gyvenamųjų lai-
kų civilizacijos.

Kaip išsilaisvinusi lietuvių
tauta sutiko tokį sukrečiantį
praradimą broliško krašto, prieš
80 metų drąsiai paskelbusio
bendro valstybinio tapatumo ry-
šį? Deja, ji neparodė tokio rū-
pesčio, kokį parodė žydai, atsta-
tydami tūkstančius metų praras-
tą kraštą, arba šiauriniai airiai,
nors ir praradę tautinę kalbą
bei jos apraiškas. Pasaulio lietu-
vių bendruomenę stebina tai,
kad su apsilankančiais tautie-
čiais iš Lietuvos jau sunku su-
megti pokalbį apie Mažosios
Lietuvos tautžudystę. Jiems jau
kliūva Tilžės, Karaliaučiaus lie-
tuviški pavadinimai. Sovietiskas,
Kaliningradas, Krasnoznamens-
kas ir kiti, niekad neegzistavę
pavadinimai rodo sovietinio
okupacinio režimo sužalotą tau-
tinę savigarbą.

Tai per daug skaudūs rei-
šiniai minint Tilžės akto tautos
testamentą, skirtą vykdyti lai-
mingesnei laisvajai tautos da-
liai. Ji turėtų rimtai sielotis dėl
tokios sužalotos dvasinės būse-
nos. Pasaulio lietuvių bendruo-
menėje Tilžės aktas neturėtų
tapti Sovietiško aktu.

Algis A. Regis,
MLRS pirmininkas
Ramūnas Buntinas,
Tilžės akto minėjimo vadovas
Vilius Trumpjonas,
Tilžės akto minėjimo vadovas

LIETUVOS KARIUOMENĖS DIENA Montrealyje buvo švenčiama lapkričio 22, sekmadienį, Aušros Vartų
parapijos šventovėje ir salėje. Nuotraukoje prie vainiko – Paulius Mickus ir jį nešę Lietuvos karininkai: vyr.
leit. Irmantas Samulionis, kpt. Gediminas Jurgutis, vyr. leit. Vidas Sarakauskas, kpt. Sergiejus Venclovaitis.
Toliau – Montrealeio šauliai Nuotr. A. J. Mickaus

Europos sąjungos kvietimo belaukiant

Tarp šešių pakviestųjų valstybių Lietuvos nėra. Su Estija dėl narystės
derybos jau pradėtos

JUOZAS VITĖNAS

1998 m. gruodžio 17 d. Vie-
noje įvyks Europos sąjungos
valstybių vadovų pasitarimas,
 kuriame bus apsvaistytos Euro-
pos komisijos (EK) išvados dėl
Europos sąjungos (ES) plėtros.

Lapkričio 4 d. tokios išva-
dos buvo pateiktos Europos
parlamentui (EP) Briusely. Jose
buvo pareikšta, kad jokios nau-
jos valstybės šiais metais netu-
rėtų būti pakviestos kandidatė-
mis į Europos sąjungą. Tačiau
buvo pažymėta, kad Latvijos
padaryta pažanga leidžia ją pa-
siūlyti pradėti derybas dėl na-
rystės 1999 metų pabaigoje, o
dėl Lietuvos ir Slovakijos buvo
pasakyta, kad jas būtų galima
pasiūlyti deryboms "palyginti
greitai".

Estija pernai buvo pasiūlyta
kandidatė šioms deryboms. To-
kiu būdu Lietuva deryboms dėl
narystės Europos sąjungoje iš
Baltijos valstybių atsidūrė tre-
čioje vietoje. Toks Europos ko-
misijos sprendimas sujaudino
Lietuvos spaudą ir politinius
veikėjus. Laikraščiuose pasiro-
dė straipsniai tokiomis antraštė-
mis: "Lietuva vėl liko už ES
borto", "ES nuvylė Lietuvą",
"Lietuva palieka Europos už-
kampą".

Seimo socialdemokratų frak-
cijos narys V. Andriukaitis pa-
reiškė, kad Europos komisijos
sprendimas nekviesti Lietuvos
pradėti derybas su Europos są-
junga yra vienas rimčiausių val-
dančios koalicijos pralaimėji-
mų. Pasak jo, tai rodiškis, kad
pas mus kažkas ne taip. Jo nuo-
mone, Europos komisijos išva-
da nebuvo netikėta, nes prieš
kelis mėnesius buvo išsakyta daug
kritiškų pastabų apie Lietuvą.

Opozicinės LDDP frakcijos
seniūno Č. Juršeno nuomone,
Lietuvoje nepakankamai verti-
namas Europos komisijos
sprendimas nekviesti Lietuvos
deryboms dėl narystės Europos
sąjungoje. Pasak jo, pirmiausia
dabartinė valdžia į save turėtų
kritiškai pažūrėti, nes jai, o ne
kam kitam buvo duoti konkre-
tūs nurodymai. Todėl jis ragina
ramiai įvertinti padėtį bei Euro-
pos komisijos keliamus reikala-
vumus ir tada "surėmus pečius ir
galvas" spręsti, ką galima labai
greitai padaryti ir dėl ko reikėtų
derėtis su Briuseliu. Juršeno nuo-
mone, tam geriausiai tiktų dis-
kusija seime apie ėimą į Europą.

Tačiau ne visi Lietuvos vei-
kėjai yra nusivylę dėl nepakvie-
timo deryboms. Laisvos rinkos
instituto pirmininkė ir prez. V.
Adamkaus patarėja Elena Le-
ontjeva "Respublikos" dienraš-
tyje rašo: "Sužinojus, kad Lietu-
va nepakviesta deryboms dėl
narystės Europos sąjungoje, ne-
vertėtų per daug sielvartauti.
Narystė Europos sąjungoje pati
savaime neužtikrina krašto kon-
kurentiškumo ir žmonių gero-
vės. Laisvosios rinkos šalininkai
jau seniai abejoja, ar ES skel-
biamos vertybės yra grindžia-
mos laisvos rinkos principais, ar
stojimas į ES yra mums vienin-
telis kelias. Pasirodo, kad norin-
tys gyventi laisviau ir turtingiau
gali tai pasiekti savo protu ir
pastangomis, nebūtinai pasi-
duodami svetimai valiai... Tu-
rėdami savo – laisvos rinkos
vertybėmis grindžiamą – valią,
galiausiai galėtume rinktis mes,
o ne mus".

"Verslo žinios" pateikia kai
kurių politikų bet verslininkų
nuomones. Seimo narys, seniai
pasisakęs prieš Europos sąjun-
gą, R. Smetona: "Mums tos są-
jungos, tai yra, naujo priklausau-
mybės apynastrio visai nereiki-
kia". Žemės ūkio bendrovių są-
jungos pirmininkas J. Kraujelis:
"Derybų pradžia, ar dabar pra-
dėsime ar po metų, eilinio žem-
dirbio nei šildo, nei šaldo".
ŽŪB "Nematekas" direktorė E.
Vaiciekauskienė: "Kol kas, ma-
nau, dėl narystės ES mums būtų
tik blogiau".

Seimo pirmininkas V. Lands-
bergis, komentuoamas EK iš-
vadas, paragino nedramatizuoti
ir nepolitizuoti tų išvadų. Jo
manymu, apskritai būtų gera
neperdėti termino svarbos.
"Terminas, kada pradėsime rea-
lias derybas su ES, nėra toks
viską lemiantis ar labai gąsdinan-
tantis dalykas, kad dėl to, ar
mus pakviest derėtis jau šiemet,
ar gal po metų, reikėtų daryti
dideles dramas".

Min. pirmininkas G. Vag-
norius per savo atstovą spaudai
pasakė: vyriausybė ir užsienio
reikalų ministerija neketina nu-
leisti rankų, politinėmis bei diplo-
matinėmis priemonėmis ji toliau
sieks, kad Europos sąjun-
gos šalių užsienio reikalų minis-
terijų ar valstybių vadovų susiti-
kime Vienoje Lietuva būtų pa-

kviesta pradėti realias derybas
kitais metais.

Panašiai pasisakė ir prez. V.
Adamkus. Valstybės vadovo
nuomone, sakė jo atstovė spau-
dai V. Gaizauskaitė, turi būti
tęsiamas intensyvus darbas, sie-
kiant Lietuvos įtvirtinimo ir pri-
pažinimo. Pasak jos, preziden-
tas atidžiai išnagrinės Komisijos
pateiktą nuomonę dėl Lietuvos
pasirengimo derėtis su ES ir,
reikalui esant, sukvies atsakingų
pareigūnų pasitarimą tuo reikalu.

Tokio pasitarimo ilgai lau-
ti nereikėjo. Lapkričio 13 d.
prezidentas V. Adamkus pasi-
kvietė Lietuvos nuolatinės misi-
jos prie Europos sąjungos vado-
vą ambasadorių R. Kalonaitį ir
aptarė Europos komisijos išva-
das apie Lietuvos pažangą bei
svarbiausias darbo kryptis, sie-
kiant kuo greičiau pradėti dery-
bas dėl narystės Europos sąjun-
goje.

Aišku, iki gruodžio 17 d.,
kai Vienoje prasidės ES šalių
vadovų pasitarimai, yra per ma-
žą laiką, kad Lietuva galėtų pa-
keisti EK išvadas ir įtikinti ES
vadovus ją pakviesti deryboms.
ES vadovai paprastai pritaria
EK pasiūlymams, todėl Lietuvai
maža vilties ką nors pasiekti
šiais metais.

Tuo tarpu lapkričio 10 d.
Briusely ES šalių užsienio rei-
kalų ministrai pradėjo dery-
bas dėl narystės su penkiomis
Rytų Europos šalimis – Estija,
Lenkija, Čekija, Vengrija, Slo-
venija ir Kipru. Jos visos pernai
buvo numatytos kandidatėmis
deryboms.

Per pirmuosius pasitarimus
jos bus supažindintos su ES
nuostatomis, kurių bus laiko-
masi per derybas dėl septynių iš
31 ES teisės skryrių. Kandidatės
turės įsisavinti ES teisę, nors
kai kuriais atvejais pereinamuo-
ju metu bus galimos ir išimties.

Pirmiausia bus tariamasi
dėl mažiausiai problemų kelian-
čių klausimų: užsienio politikos,
telekomunikacijų ir švietimo si-
stemos. Keblūs klausimai – žė-
mės ūkio politika, sritinė plėtra
– bus palikti derybų pabaigai.

Briuselio diplomatai teigia,
kad pirmosios iš šešių dabarti-
nių kandidatų pilnateisėmis ES
narėmis gali tiktis tapti ne
anksčiau kaip 2003 metais. (El-
ta, Internet, "Lietuvos rytas").

PADĖKA

A.a. JUOZUI BATAIČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame prel. Jonui Staškevičiui už
maldas koplyčioje (Barrie), atnašautas Mišias (Mississau-
goje) ir palydėjimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių
kapinėse.

Dėkojame A. Kanapkai už jautrų atsisveikinimo
žodį Vasagos lietuvių vardu, draugams už užprašytas gau-
sias Mišias ir atsiųstas gėles. Nuoširdi padėka karsto nešė-
jams, ponioms už pyragus, J. Gurklienei už paruoštus ska-
nius pietus.

Ačiū B. Sapliui, tarusiam paskutinį atsisveikinimo
žodį lietuvių bendruomenės vardu. Dėkojame visiems, atsi-
lankiusiems atsisveikinti su Juozu ir pareikšusiems mums
užuojautą.

Ilsėkis ramybėje. Nuliūdę –

žmona Ada, sūnūs – Charlis ir
John bei jų šeimos

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

mirus,

šių skausmo valandą seserį ALDONĄ DARGYTĘ-
BYSZKIEWICZ nuoširdžiai užjaučiame –

Choras "Daina"

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

Čikagoje mirus,

jo seseris – VALENTINĄ BALSINĘ ir ALDONĄ
DARGYTĘ-BYSZKIEWICZ nuoširdžiai užjaučiu –

Stasys Rukša

A+A

dr. VYTAUTUI DARGIUI

mirus,

jo seserims VALENTINAI BALSINEI ir
ALDONAI BYSZKIEWICZ su šeimomis nuoširdžią
užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime –

Daliai Algis Augūnai,
Jupiter, Florida

A+A

S. REGINAI VALICKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrą STASĮ, sūnus – ANDRIŲ ir TADĄ su
šeimomis, brolių VYTAUTĄ VAIDOTĄ bei visus
artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Toronto skautininkų, -kių draugovės,
"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai

AUKŠČIAUSIAJAM PASIKVIETUS

A+A

REGINĄ VALICKIENE,

jos vyrą STASĮ, sūnus – ANDRIŲ ir TADĄ su
šeimomis, brolių VYTAUTĄ VAIDOTĄ, visus
artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Prima ir Bronius Sapliai ir sūnūs –
Linas, Ramūnas ir Alydas su šeimomis

A+A

JUOZUI BATAIČIUI

mirus Barrie, Ontario,

jo žmonai ADAI ir giminėms nuoširdžiausią
užuojautą reiškia ir kartu liūdi –

L. Baltutis

V. Bružas

P. Liutkus

J. B. Stankai

A+A

ONAI GUOCBAL

mirus,

dukroms – DANAI ir ONAI, sūnui EDVARDUI,
seseriai BRONEI KARAŠKIENEI (JAV) su sūnu-
mis reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

K. Žiobienė
V. P. Pleiniai, Hamilton, Ont.

PADĖKA

A+A

BRONIUS PRANKEVIČIUS

mirė 1998 m. lapkričio 21 d.

Nuoširdžiai dėkojame kun. A. Žilinskui už mal-
das koplyčioje ir šventovėje, Petruį Šturmui už vargo-
navimą. Dėkojame visiems už atsiųstas gėles, pareikštas
užuojautas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą Šv. Jono
lietuvių kapinėse.

Liūdinti – žmona Marta, vaikai – Ričardas,
Andrius, Krista ir Danutė

Sovietmečiu sandėliu paversta Beržkalnio šventovė Karaliaučiaus
krašte
Nuotr. M. Purvino, 1993 m.

Prie paminklo Lietuvos karininkui KAZIMIERUI TRUSKAUSKUI Estijoje

Nuotr. J. Šalkausko

Kodėl plinta savižudybės Lietuvoje?

Kasmet Lietuvoje nusižudo 1700 asmenų. Reikia valstybinio masto pastangų šiam reiškiniui sustabdyti

GEDRĖ MILUKAITĖ

Bolševikinės okupacijos metais Lietuvoje išplito prievarta, smurtas, žiaurumas. Abortai tapo gyvenimo norma, kasdieniniu reiškiniu, o laisvoje Lietuvoje ir apie savižudybes jau kalbama kaip apie nieko nestebinančių problemų sprendimą, karais net su pasididžiavimu per televiziją, su pasigėrėjimu svarstomi atvejai kaip didelių jausmų išraiška.

Nesunku atsekti šių abiejų reiškinių, abiejų tautos tragedijų bendrą šaknį – pažeisti šventieji gyvybės pamatai, kuriuos reikia atstatyti. Būtina pažvelgti į savižudybes Lietuvoje iki pat gelmių. Kodėl kiekvienais metais laisvoje Lietuvoje savižudijų „Titanikas“ nuskesta vis žiaurėjančioje gyvenimo jūroje, kokie ledkalniai slypi tautos būtis vandenyne?

„Lietuvos rytas“ 1998 rugėjo 26 d. išspausdino Linos Lileikienės straipsnį „Nepriklausoma Lietuva pirmą savižudžių valstybę“. Jame rašoma: „Lietuvoje kasmet nusižudo apie 1700 žmonių – kasdien maždaug po penkis. Dar dešimt kartų daugiau bando nusižudyti. Lietuvos savižudžių rodiklis – 100 tūkstančių šalies gyventojų tenka 46 savižudybės per metus – šiuo metu yra pats aukščiausias Europoje. Panaši padėtis pasaulyje tik Sri-Lankoje“. Kaip matome savižudijų mastu Lietuvai nėra ko lygintis su Europa, į kurią ji taip atkakliai veržiasi.

Kodėl atgavus Lietuvai nepriklausomybę, sparčiai ėmė didėti savižudijų skaičius? Cituojau tą patį straipsnį. „Nuo 1989-ųjų iki 1996-ųjų jų (savižudijų)

padaugėjo beveik 74 procentais“. Nemanau, kad tai galima būtų paaiškinti vien ekonominių reformų, persitvarkymų sunkumų dingstimis.

Žmonijos istorija ir Lietuvos istorija pilna didelių sukrėtimų, kovų, skausmo, ašarų, bet savižudybės niekad nepasiekė tokio masto, nevarto susiklosčiusių sunkumų išeitimi.

Sakoma, kad valdančiųjų sluoksnių morale parodo jų požiūrį į moterį-motina, į mažuosius šalies piliečius. Laisvoje Lietuvoje buvo panaikintos net sovietiniais metais buvusios skurdžios lengvatų daugiavalių šeimom, visai nesirūpinama nėščiosios moters darbo ir buities minimaliomis garantijom. Šiais atvejais tarp valdininkų yra madingas posakis: „Tai jūsų asmeninė problema“.

Psichikos ir sveikatos specialistai jau daug metų susirūpinę Lietuvos savižudijų problema, skelbia pavojų, ragina valstybės mastu imtis priemonių sustabdyti šį plintantį reiškinį, tačiau valdžios didieji nekreipia į tai jokio dėmesio. Praraja tarp išitvirtinusios valdžios ir tautos kasmet gilėja. Nesiliauja prabangi valdžios gyvenimo puota: prabangūs butai, limuzinai, nemokamos valdžios vyrams ir jų visai giminei prabangios kelionės į užsienius.

Našlaičiai, beglobiai vaikai atsimenami tik prieš rinkimus arba tada, kai reikia išmėlyti iš užsieniečių daugia dolerių, svarų bei kronų.

Minėtame straipsny rašoma: „1990 metais nusižudė 26 jaunuoliai – nemaža vidurinės mokyklos klasė. Nuo 1994-ųjų kasmet nusižudo jau maždaug po dvi klases“.

JAV farmacijos bendrovės „Eli Lilly“ atstovybės Lietuvoje vadovas ir Etinių farmacijos bendrovių atstovybių sąjungos vadovas Arnoldas Doviltis net pastebėjo: „Politikai sako, kad reikia spręsti savižudijų problemą, tačiau vykdomoji grandis veikia priešingai“ (t.p.).

Taigi nesunku pastebėti, kad Lietuvoje formuojama tarsi

pagal kažkieno užsakymą savižudiška kultūra.

Teko prieš kelerius metus matyti laidą televizijoje, kurioje buvo pasakojamas tragiškas dviejų jaunų žmonių likimas.

Mylima mergaitė – nuotaka sunkiai susirgusi mirė. Ją mylėjęs vaikinai dėl tos netekties nusižudė! Laidoje dalyvavo abiejų mirusių tėvai. Kai vedantysis laidą paklausė mirusios mergaitės tėvus, ką ji būtų darius, jei jos vietoje būtų susirgęs ir miręs jos vaikinai, šie atsakė:

– Mes neabejojame, kad ji būtų taip pat nusižudžius!

Toje laidoje visa šita tragedija buvo įvilta į parodomąjį apdarą, pilną nesveiko pasididžiavimo: žiūrėkite, kaip lietuviai moka mylėti! Ir mes, XX š. lietuviai turime savo Romeo ir Džiuljetą! Laidos potekstė aiškiai bylojo: žudykite, tai labai kilnu ir madinga, tai tautos šlovė, jos gilių jausmų išraiška!!!

Gaila, kad neprisimenau laidos vadovo, bet tai buvo viena iš vakarinių žinomų televizijos laidų. Ją matė dešimtys, šimtai tūkstančių šalies piliečių. Štai kaip pratinama visuomenė prie minties, kad galimas ir toks problemų sprendimas. Ir tai ne vienintelė savižudijų klausimu laida, kuri veikia visuomenę priešingai, nei to reikalauja sveikas protas, moralės normos. Tai netgi pastebi ir Lietuvoje pagyvenę kurį laiką užsieniečiai, kaip minėtas A. Doviltis.

Toje laidoje aš pasigedau gydytojo psichiatro, dvasininko požiūrio į tokį jaunuolio elgesį – savižudybę. Į tą laidą neabejojau jė nebuvo pakviesti todėl, kad jų požiūris į savižudybes griežtai skirtingas nuo tautai brukamo požiūrio. Tokias laidas aš taip pat priskiriu, kaip ir raudonąją klasiką, tautos sielos nuodams.

Vilniaus universiteto docentė Danutė Gailienė mano: „Savižudijų rodiklis atspindi visuomenės moralinę sveikatą, jis laikomas šalies gyvenimo kokybės išraiška“ (t.p.).

Tačiau valdžios vyrai mąsto kitaip. Kas jiems statistikos duomenys, kažkur žemai liaudyje vykstančios tragedijos! Jie so-

Gražiausių sodybų ir gyvenviečių apžiūra

JULIUS AUKŠTAITIS

Jau treči metai Lietuvai pagrazinti draugija kartu su Žemės ūkio ministerija, Sodininkų ir Ūkininkų draugijomis rengia geriausiai sutvarkytų kaimo sodybų ir gyvenviečių respublikinę apžiūrą-konkursą. Ši veikla gražinti gimtąjį kraštą sulaukė ir Valstybės vadovo dėmesio. Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos proga prezidento padėkos raštai buvo apdovanojami 1997 m. gražiausių sodybų šeiminiškai. Šiandien gražiausiai sutvarkytų sodybų ir gyvenviečių respublikinio konkurso laimėtojų pagerbimo šventė buvo surengta Babiluose sodininkystės ir daržininkystės institute.

Tvarkyti Vištyčio gyvenvietę, kuri yra Karaliaučiaus srities pasienyje, pakvietė Vištyčio regioninio parko direktorius miškininkas Romas Belevičius ir seniūnas Bronius Polita. Kadangi seniūnijos biudžete lėšų gyvenvietės tvarkymui skiriama labai mažai, prisiminta senas ir gražus lietuvių paprotys – bendrus darbus atlikti talkomis. Vištyčio gyventojai, mokytojai, moksleiviai, istaigų darbuotojai, verslininkai kvietimui mielai pritarė. Talkos gražiai pavyko. Gyvenvietė pasipuošė naujais želdiniais, buvo išvalyti patvoriai, sutvarkyta ūkinė dalis, darželiuose pražydė daugiau gėlių. Po gražių žmogaus darbų Vištytis tapo ir gražesnis, ir jaukesnis. Marijampolės apskrityje ši gyvenvietė pripažinta gražiausia. Tačiau Romas Belevičius ir Bronius Polita dar nevisai patenkinti tuo, kas pasiekta. Jų manymu, dar reikia daug kantiarai padirbėti, kad visi gyventojai pajustų grožio ir tvarkos jausmą ir patys be raginimo jaustųsi savo gyvenvietės, savo krašto šeiminiškai.

Teko lankytis Klaipėdos apskrityje Skuodo, Kretingos, Klaipėdos ir Šilutės rajonų gražiausiose sodybose bei gyvenvietėse. Susitikom su įdomiais

žmonėmis. Štai Kretingos rajono Rudaičių kaime besikuriantis ūkininkas Juozas Viluckas su žmona Milda tuščioje vietoje per pusantų metų pastatė gyvenamą namą, įrėngė namo vidų, pastatė ūkinį pastatą, garažą, iškasė tvenkinį, sutvarkė sodybos aplinką: įrėngė žalias vejas, pasodino gėlių, medelių. Viluckų šeima augina 4 vaikus, tvarko didelį ūkį, darbų begalės. O kai šeima užmiega, Milda rašo eilėraščius. Jų jau susikaupė nemažai, galima galvoti ir apie poezijos leidinėlį. Juozo ir Mildos Viluckų ūkis pripažintas gražiausia besikuriančio ūkininko sodyba Klaipėdos apskrityje.

Zitos ir Algio Kurlinkų sodyba boluoja iš tolo, o viduje – medis, perėjęs per nagingo šeiminingo rankas. Gražu ir jauku namuose. Sodyboje įveistas jaunas sodas, gėlynai, dekoratyviniai krūmai ir medžiai. Viskas savo vietoje. Kurlinkų sodyba Laučių kaime, Šilutės rajone, pripažinta gražiausia Klaipėdos rajone.

Agluonėnų gyvenvietė Klaipėdos rajone skęsta žalumoje. Medžiai, sodai, gyvatvorės, gėlynai, tvarkingos sodybos nekėlė abejonių dėl pirmosios vietos. Čia visus sudomino XIX š. lietuvininko sodyba. Nedidelė, bet jauki, gerai sutvarkyta. Gyvenamame name įrengtas šio krašto buities muziejus. Sodybos klojime rengiami teatro vaidinimai. Rengiamose šventėse žiūrovų nestinga. Būtų gera, kad ir kitos gražiai besitvarkančios gyvenvietės iširengtų buities muziejus, kuriuose kauptųsi jau nebe naudojami namų apyvokos reikmenys bei kiojimo teatrai. Tai pagyventų monotonišką ir liūdną kaimo žmonių gyvenimą.

Apibendrinant apžiūros rezultatus, galima pasidžiaugti, kad ne tik gražiausių sodybų ir gyvenviečių šeiminiškai puošia mūsų kraštą, bet ir tai, kad šis krašto grožio sąjūdis plečiasi. Tai ir yra bene svarbiausia.

ZITOS ir ALGIO KURLINKŲ sodyba Laučių kaime, Šilutės rajone, pripažinta gražiausia Klaipėdos rajone

Nuotr. J. Aukštaitis

tūs, pinigini, žaidžia medalių apdovanojimais, politiniais triukais, mėgaujasi užsienietiškais automobiliais, kurortais ir naujom vilom. „Respublika“ 1998. X.9 išspausdino Violetos Mickevičiūtės ir Silvijos Bunevičiūtės straipsnį „Lietuva bando įtikinti Europą kalbomis apie pažangą“. Jame G. Vagnorius negali atsidžiaugti Lietuvos laimėjimais: „Padarėme tiek, kad Europos komisija negali nepripažinti mūsų pažangos ir turės pakviesti derėtis“.

Nuostabu, kad tokie „laimėjimai“ pasiekti tikriausia todėl, kad dešinioji šalies vyriausybė pasuko kairėn. „Prieš keletą mėnesių atsiskaitydami Seime premjeras G. Vagnorius karčiai juokavo, kad dešiniųjų vyriausybė vykdo kairiųjų programą, nes kitaip šiandien neįmanoma, nes toks šiandien žmonių gyvenimas“. (Iš Valdo Kukulo straipsnio „Kol skauda“, „Respublika“ 1998.X.9). Ką gi, po tokio atviro prisipažinimo, komentarai nereikalingi.

Ažuoliukas iš Lietuvos sodinamas Gudijoje esančios lietuviškos Gervėčių parapijos šventoriuje pagerbiant buvusį parapijietį Vilniaus arkivyskupą a.a. JULIJONĄ STEPONAVIČIŲ

Nuotr. J. Aukštaitis

Lietuviška sala Gudijoje

Gervėčių parapija, nuo Vilniaus vos 70 km, yra Gudijos teritorijoje. Daugelio šios parapijos kaimų žmonės dar nepamiršo lietuvių kalbos, lietuviškų papročių. Šventovėje vyksta pamaldos lietuvių kalba, į kurias susirenka daug parapijiečių. Neseniai pradėjęs dirbti Gervėčių klebonu kun. Leonas Nestiukas, pasitelkęs parapijiečius ir visus kitus, kurie neabejingi šiam lietuviškam kraštui, ėmė gražinti šventovę ir šventorių bei aplinką. Klebonas, kartu su Gervėčių klubo pirmininku Alfonsu Augiliu, susitiko su Lietuvai pagrazinti draugijos valdybos pirmininku Juozu Dingeliu ir aptarė bendradarbiavimo klausimus. Susitarta, kad draugijos centro valdyba ir jos skyriai mielai padės klebonui apželdinant šventorių ir klebonijos aplinką.

1998 m. spalio 25 d. Gervėčių šventovėje klebonas kun. Leonas Nestiukas aukojo šv.

Julius Aukštaitis

„Užpaliai-mūsų svajonių kraštas“

Parangta knyga laukia finansinės paramos

Karo metais, slenkant frontui į Vakarus, užpalėnas Jonas Tarvydas tarnavo Žemaitijos pulke prie Sedos. Prie štabo plevėsavo Lietuvos trispalvė. Prieš pasitraukdamas, karys Jonas Tarvydas nuleido trispalvę, apsvyniojo ją ir nesiskyrė su savo valstybės ir tautos relikvija. 1945 m. vasario 16 d. ši vėliava buvo iškelta Liubeko lietuvių stovykloje Vokietijoje. Iš ten vieni lietuviai pateko Anglijon, kiti Kanadon. Kanadon atvykęs Jonas Tarvydas ją iškeldavo Lietuvos švenčių dienomis. Dar Sedoje jis buvo pasakęs: „Kol rusai bus Lietuvoje, vėliava į Lietuvą negrįš“. Tik 1993 m. rugpjūčio 22 d. Hamiltone lietuvių šaulių gegužinėje vėliava buvo iškilmingai nuleista, o 1994 m. vasario 16 d. jau buvo

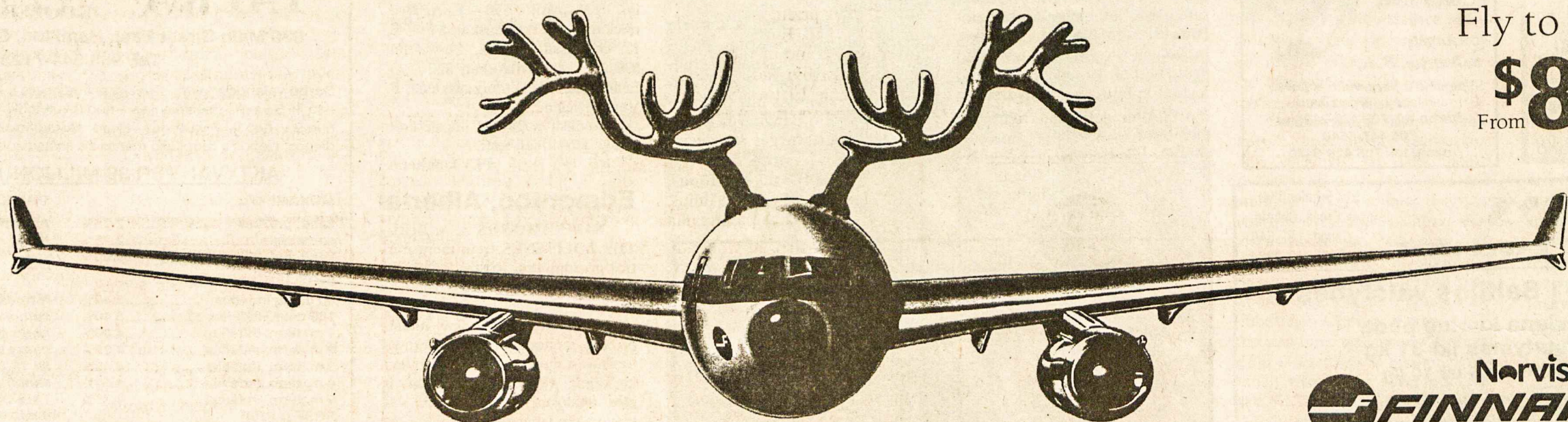
pašventinta Jono Tarvydo gimtinės Užpalių šventovėje ir dabar saugoma Užpalių muziejuje. 1995 m. ji buvo išnešta į miestelio aikštėlę, kai susirinkę kraštiečiai prie buvusio KGB štabo pritvirtino kančių lentelę ir pagerbė prie šventoriaus išniekintus žuvusius už Lietuvos laisvę partizanus.

Tai tik mažas epizodėlis iš spaudai parangtos mokytojos kraštotyrininkės Vandos Kuliešienės ir žurnalisto Stanislovo Balčiūno knygos „Užpaliai – mūsų svajonių kraštas“.

Knygoje atsispindi tėvų, senelių, prosenelių praeitis, atgyja istorija, kovos už lietuviybę, kai užpalėnai po kojomis mindė caro portretus, kai knygnešiai ir daraktoriai mokydavo lietuviš-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

ONE OF SANTA'S BEST KEPT SECRETS

Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Norvista Reservations 416•222•0203 or 1•800•461•8651

Fly to Vilnius

\$875
From

Norvista
FINNAIR
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ATSIĖMĖ INDĖLIUS

Lapkričio antrąją savaitę Lietuvos gyventojai, turintys teisę laisvai tvarkytis su atkurtais rubliniais indėliais, iš Lietuvos taupomojo banko (LTB) juos pradėjo atsiimti. Krašte esantys keturi šimtai LTB skyrių ir poskyrių aptarnavo padidėjusį indėlininkų srautą. Bendra jiems išmokėta suma sudarė 112 mln. litų. Sutaupas išsiėmė daugiau kaip 27,000 asmenų. Pageidavimus išsiimti lėšas pareiškė 43,000 iš 98,000 gyventojų, turinčių tokią teisę. Kaip skelbia ELTA, bendra indėlių suma, kurią pageidaujama atsiimti grynais, siekia 192 mln. litų.

VEŽĖ APKRĖSTĄ MĖSĄ

ELTA praneša, kad bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė "Sistem" bandė į Lietuvą iš Danijos įvežti 24.1 tonas šaldytų kiaulienos subproduktų. Laboratorinių tyrimų metu šaldytose kiaulinių galvų nuopjovose rasta salmonelių. Produktai buvo grąžinti siuntėjui.

PASIRASĖ ŠVIETIMO SUTARTĮ

Lapkričio 16 d. Lenkijos valstybinio švietimo ministeris profesorius Mirosławas Handke ir Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris Kornelijus Platelis Vilniuje pasirašė Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo sutartį švietimo srityje 1998-2000 metams, rašo ELTA.

NEĮVYKĘ RINKIMAI

Nevežio apygardoje dėl mažo rinkėjų skaičiaus dalyvavimo rinkimai laikomi neįvykusiais. Todėl pralaimėjo, nors daugiausia balsų gavo, Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas. Jis žada kandidatuoti pakartotiniuose rinkimuose pavasarį, tikisi, kad tapęs parlamentaru galėtų sudaryti naują Laisvės frakciją seime.

APDOVANOTI KARIŠKIAI

Lietuvos kariuomenės 80 m. sukakties iškilinėse Lietuvoje plk. Vytautui Žukui buvo įteiktas penkto laipsnio Vyčio kryžiaus ordinas, o Loretai Vytitei suteiktas kapitono laipsnis. Abu dirba Lietuvos Krašto apsaugos ministerijoje. V. Žukas ir L. Vytitė 1997 m. rudenį atliko stažą Kanados kariuomenės bazėje Camp Borden, netoli Toronto, aplankė kelis lietuvių telkinius.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

\$11 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišui (514) 366-8259
Andriui Usvaitui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781
Algiiui Trumpickui (705) 429-2156

KONCERTAS KOVOJUSIEMS UŽ LAISVĘ

Lapkričio 20 d. Vilniaus universiteto Šv. Jonų šventovėje buvo surengtas iškilmingas koncertas pagerbti kovojusiems dėl Lietuvos ir Lenkijos laisvės. Koncerte dalyvavo žymus kompozitorius ir dirigentas profesorius Krzysztof Penderecki bei Varšuvos valstybinės filharmonijos choras. Koncerto globėjai buvo Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Lenkijos seimo maršalas Maciej Płażyński. Už jo didelį indėlį į pasaulio muzikos lobyną profesorius Penderecki buvo įteiktas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-jo laipsnio ordinas.

SUTEIKTAS VARDAS

Krašto apsaugos ministerio Česlovo Stankevičiaus įsakymu nuo lapkričio 20 d. Lietuvos karininkus rengiančiai aukštajai mokyklai suteiktas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio vadovo, partizanų generolo Jono Žemaičio vardas. Jis prieš 50 metų sušaukė visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavimą, kuriame buvo įsteigtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdis. 1999 m. kovo 15 d. sukanka 90 metų.

MOKYMO CENTRAS NEIGALIEMS

Vilniuje atidarytas Sutrikusio intelekto žmonių darbinio mokymo centras, kuriame amato galės mokytis daugiau kaip 21 m. amžiaus sulaukę neigalieji. Jie galės išmokyti pinti, gaminti valgių ir kitų nesudėtingų darbų. Apie 50 žmonių galės lankytis centre, kuriame taip pat įrengta sporto salė, dailės ir meno studijos; jis dar bus plečiamas. Šis centras yra trečiasis Vilniuje, įgyvendintas Pasaulio bankui remiant. Kiti du – Dienos centras bei Motinos ir vaiko pensionatas. Netrukus bus atidarytas dar ir Alkoholių bei narkomanų reabilitacijos centras.

PASITRAUKĖ POLICIJOS VADOVAS

Kaip praneša "Lietuvos aidas", lapkričio 11 d. vyriausybės posėdyje ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius oficialiai pareiškė nepasitenkinimą mokesčių policijos vadovybės darbu. Vidaus reikalų ministerijos Mokesčių policijos departamento vyriausiasis komisaras Stanislovas Juocevičius atstatytydino nesulaukęs ministerio pirmininko ar VRM siūlymo ar net perspėjimo šiuo klausimu. S. Juocevičiaus teigimu, 1997 m. įsteigtoje mokesčių policijoje per mažas darbuotojų skaičius. Jis neatmetė galimybės, kad į mokesčių policijos akiratį galėjo patekti mokesčių vengiantys verslininkai, turintys įtaką vyriausybėje. Ministerio pirmininko atstovas aiškino, kad ministerių kabinetas ne pirmą kartą svarstęs Mokesčių policijos neveiksmingumą, neturėjęs priekaištų jos vadovui, tačiau trūko konkretesnių veiklos plano šioje srityje.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduotuvių, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angelę Šalvaitę, B.A.**, pirmą ir parduomojo atstovę. Ji mielai jus patarnaus.
Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Paminklas Estijoje mirusiam Lietuvos karininkui KAZIMERUI TRUŠKAUSKUI
Nuotr. J. Šalkausko

Paminklas Lietuvos karininkui Estijoje

Mažo Estijos miestelio Tiuri kapinaitėse, ant Lietuvos tarnavusio kario laikų karininko, 18 metų praleidusio tremtyje, Estijos lietuvių bendruomenės garbės nario Kazimiero Trušausko (1912-1995) kapo buvo pastatytas ažuolinis paminklas 1998 m. spalio 18 d. Ažuolą paminklui padovanojo Lietuvai pagražinti draugija, paminklą padarė vilnietis skulptorius Dominykas Čiapas. Pervėžimu rūpinosi Lietuvos krašto apsaugos ministerija. Prie kapo garbės sargyboje stovėjo Lietuvos karių. Kalbėjo Lietuvos respublikos krašto apsaugos ministeris. Prie kapo garbės sargyboje stovėjo Lietuvos karių. Kalbėjo Lietuvos respublikos krašto apsaugos ministeris.

Estijos lietuvių bendruomenė drauge su Lietuvai pagražinti draugija pagerbė Lietuvos karininką ir papuošė Estijos žemę. ELB pirm. Rasa Unt parašė gražų padėkos laišką Lietuvai pagražinti draugijai ir skėnčio turinio pareiškimą: "Prašau priimti mane į Jūsų Lietuvai pagražinti draugiją. Pasizadu grąžinti ir šlovinti Lietuvą ne tik žodžiais, bet ir darbais. Didžiuojamės ir Estijos lietuvių bendruomenės vardu nuoširdžiai dėkojame už tai, ką jau esame drauge padarę".

Draugijos centro valdyba ši malonų prašymą vienbalsiai patenkino.

Julius Aukštaitis, Draugijos centro valdybos kancleris

"Užpaliai-mūsų svajonių kraštas"

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ko rašto. Čia aprašomi sunkius tremties, Sibiro, okupantų, bolševikų kolchozų metus iškętę žmonės, bet išlikę savo krašto patriotai. Knygoje rasite ir rimtų, ir juokingų istorijų. Antai aškanas rusų kareivėlis, gavęs kriaukšlę duonos, persižegnojo ir nustebusiai užpaltietei pasakė: "Pas mus nėra Dievo, nėra ir duonos". Rasite ir drąsių užpalėnų dainuokų, kai kolūkiečiai, net Sibiro nebijodami, užtraukdavo: "Suplyšo kelnės, nukrito lopai, Stalin tėveli, ko nesulopai".

Knygoje "Užpaliai – mūsų svajonių kraštas" net 320 puslapių. Joje gausu istorinių ir atgimimo laikotarpio nuotraukų. Tai tautos kultūros, istorijos, buities, patriotizmo, kovų už laisvę aukštaitiškoji dailė, nes Užpaliai – tai kraštas, kuriame išaugo visą šalį šlovinę jos kultūrai, mokslui, istorijai nusipelnę žmonės. Knygoje pateikta beveik 60 žymių šio krašto žmonių biografijų: knygnešio J. Baranausko, generolo Galvydžio-Bykausko, lakūno J. Namiko, išėmęs iš šio krašto geografo prof. K. Pakšto, atkurto Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus prof. Br. Vaškio, garsaus šachmatininko P. Vaitonio, muzikologo šlovinusio lietuvių liaudies muziką ir sovietmečiu daugelio dainų švenčių dirigento prof. A. Vyžinto,

diplomato K. Žvirono, kardiologo prof. V. Sirvydžio ir daugelio kitų šiam kraštui, Lietuvai ir net pasauliui žinomų garbingų žmonių.

Knyga parašyta, suredaguota, sumaketuota, tačiau stanga lėšų popieriui įsigyti ir spausdinimo darbams. Įvertindami knygos svarbą, lėšų knygai auksinio vietininko užpalėnai ne tik iš savo kuklaus uždarbio, bet ir iš varganos pensijos. Tačiau užpalėnai dar nepajėgia surinkti tiek aukų, kad galėtų solidžioje knygoje įamžinti svarbią dalelę Lietuvos istorijos. Juk jų aukomis atstatomi sovietmečiu suniokoti paminklai, šventos vietos, atstatomi kryžiai, statomi paminklai žuvusiems partizanams, jų lėšomis atstatytas bolševikų nugriautas paminklas šv. Florijonui, jų lėšomis vėl suskambo šventovės varpai, jų lėšomis pastatytas paminklas užpalėnui lakūnui J. Namikui, jų lėšų reikia atstatyti skrebų ir okupantų sugriautoms, sudegintoms sodyboms, reikia pinigų ir kasdieninei duonai.

Todėl šios knygos autorių vardu maloniai prašome paaukoti lėšų knygai "Užpaliai – mūsų svajonių kraštas" išleisti. Aukojusiųjų pavardės bus pažymėtos knygoje, o daugiausia paaukusieji gaus knygas su specialiais padėkos įrašais.

Stanislovas Balčiūnas, Laisvės pr. 43-57, Vilnius, Lithuania

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDymas
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEžiūra

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLais
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamilton, Ont.

PRISIMENANT PARAPIJOS SUKAKTĮ. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM, kviesdamas į suaktuvinį 50 m. jubiliejų visus parapijiečius dalyvauti, primindavo, kad nė vienas, kuris norės dalyvauti, nebus atstumtas, kad visiems bus užtikrintos vietos! Dalyvavo per 300. Šventės, minėjimai suartina žmones. Ant prisiminimų stovi visa mūsų tautos istorija, gal išliks ir šis Hamiltono lietuvių 50 metų jubiliejinis minėjimas neužmirštas lietuvių gyvenimo istorijoje, nes buvo gražiai atšvestas! Lyg prabėgusios vasaros aidas grįžta prisiminimuose gražus 50 metų Hamiltono lietuvių parapijos jubiliejus, atšvestas s.m. spalio 4 d. Gaila, kad toks didelis pasiruošimas ir skirtas didelis dėmesys prabėgo per keletą valandų ir liko lyg užmirštas. Daug buvo pasakyta žodžių, įvertinamųjų pasiruošimo pastangas. Vieni pakviesti rengiamojo komiteto valdybos, kiti gal patys siūlėsi į pagalbą, visi drauge dirbo ir ruošėsi suaktuviai... visi žilagalviai – seneliai. Rinko senas fotografijas, prisiminimų aprašymus, iš organizacijų, klubų bei draugijų veiklos, teikė žinias parapijos 50 metų gyvavimo leidiniui, kuris kun. Juvenalio Liaubos, OFM, rūpesčiu su Andriaus Gedrio pagalba buvo išleistas. Dalinamas nemokamai visiems parapijiečiams. Šis parapijos suaktuvinis leidinys buvo lietuviams dovana "The J. B. Marlatt" laidotuvių namų vadovybės. Hamiltono lietuvių katalikų moterų draugijos iniciatyva buvo įdėtas šventovėje vitražas parapijos įsteigėjų prel. J. Tadausko atminimui.

Po iškilmingų koncelebracinių Mišių, atnaušintų vysk. P. Baltakio, rinkosi lietuviai Jaunimo centro salėje, kur visų laukė turtingai paruoštos vaišės, koncertas, kurį atliko Hamiltono lietuvių meninės pajėgos: dramos teatras "Aukuras", vadovaujamas Elenos Kudabienės, parapijos choras, vadovaujamas muz. D. Deksnys ir vyrų dainos sektetas. Pokylėje dalyvavo svečiai dvasiškiai: vysk. P. Baltakis, viceprovincijolas kun. Placidas Barius, prel. J. Staškevičius, kun. Augustinas Simanavičius, kun. K. Butkus. Svečius pristatė ir pokylio programai vadovavo radijo "Gintariniai aidai" vedėja Liuda Stungevičienė lietuvių ir anglų kalbomis. Tylos minutė buvo pagerbti parapijos mirusieji – gedulo žvakę uždegė pirmasis parapijos pirmininkas A. Pundzius ir ilgametis parapijos pirmininkas J. Stankus.

Nuostabią gražią išpuoštoje salėje į susirinkusius kalbėjo ir sveikino jubiliejaus renginių komiteto pirmininkas J. Kristolaitis, Bendruomenės pirmininkas B. Mačys, prel. J. Staškevičius, vysk. P. Baltakis, viceprovincijolas kun. Placidas Barius, klebonas kun. Augustinas Simanavičius, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba. Daug sveikinimų buvo gauta paštu, telegramomis. Šventės vaišės paruošė D. B. Mačiū, L. Paškus rūpinosi svečių sudorinimu ir bilietų pardavimu. E. Bajoraitienė ir R. Pakalniškienė salės papuošimu, kuris atkreipė visų dėmesį. Negalima užmiršti ir skanių tortų, pyragų, pyragaičių, kuriuos sudarė Hamiltono lietuvių šeimininkės, viena už kitą gabesnės kulinarijoje. Visa tai koordinavo jubiliejinę rengėjų komitetą iš 8-nių asmenų: pirm. J. Kristolaitis, F. Povilauskienė, A. Vaičiūnienė, J. Stankus, K. Deksnys, L. Paškus, E. Gudinskienė, S. Kareckas. J.L.S.

PAGALBA LIETUVOS VAIKAMS, a.a. Edmundo Kalėdos (JAV) atminimui, užjausdami tėvus J. ir A. Kalėdas. \$50 aukos S. J. Remesat; a.a. Marcelės Baranauskienės atminimui \$30 – D. Coulter; mūsų veiklai \$50 – G. B. Grajauskai. Sveikindami draugus ir artimuosius, vietoj kalėdinį atvirukų, PLV aukos: \$50 – L. A. Kuzmickai, F. A. Povilauskai; \$40 – E. K. Gudinskai, M. A. Pusdešiai; \$30 – T. J. Povilauskai; \$20 – O. Lenčiauskienė, B. Perkauskienė, F. Venckevičienė.

Be jūsų pagalbos negalėtume šios veiklos toliau tęsti.

PLV komitetas

Edmonton, Alberta

SAVO ŽMONOS A. A. BIRUTĖS ŽOLPIENĖS trejų metų mirties prisiminimui Kostas Žolpis atsiuntė \$100 auką vaikų pagalbos fondui "Vaiko tėviškės namai".

Aukotojas rašo: "Šiais metais birželio mėnesį praleidau Lietuvoje. Buvau nuvažiavęs aplankyti vaikų kaimą. Kalbėjau su vaikais ir juos auklėjančia "mama". Jie visi man paliko labai gerą įspūdį".

Ši dosni auka reikšmingai padengs vaikų kaimo išlaikymo rūpesčius jo globėjams.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

METINĖ "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 135 doleriai visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Kotryna Bulotienė, sulaukusi 90 m. amžiaus, mirė rugsėjo 2 d. Los Angeles mieste. Velionė gimė 1908 m. gegužės 22 d. Lepšiuose, Panevėžio apskr. Aukštuosius mokslus ėjo žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje. Baigusi 1933 m. studijas, kaip agronomė darbavosi Rokiškio ir Ukmergės apskrityse. Su karininku Antanu Bulota 1937 m. sukūrė šeimą. Artinantis sovietams į Lietuvą, Bulotos 1944 m. su dviem mažais vaikais pasitraukė į Vakarų. Į Ameriką atvyko 1949 m., pradžioje apsigyveno rytinėje šio krašto dalyje, vėliau galutinai įsikūrė Los Angeles mieste. Čia K. Bulotienė įsijungė į lietuvišką visuomeninį darbą. Nuoširdžiai dalyvavo Lietuvių bendruomenės, ateitininkų veikloje. Ilgai darbavosi Lietuvių moterų federacijos skyriaus valdyboje. Ji lietuvių organizacijų rėmė ne tik savo darbu, bet ir aukomis. Taipgi išgyveno skaudų smūgį – jaunos dukters Jūratės mirtį. Po gedulinių Mišių Šv. Kazimiero šventovėje, atnaušintų prel. A. Olšausko, daugybė tautiečių velionę palydėjo į Forest Lawn kapines. Atlikus prel. A. Olšauskui religines apeigas, prie kapo atsisveikinimo žodžius tarė Lietuvos atsargos karių "Romovės" vardu pirm. A. Mažeika, J. Daumanto šaulių kuopos – L. Karuža, DLK Birutės draugijos – A. Pažiūrienė, Tautinių namų – J. Petronis. Velionės netekti giliai išgyvena vyras Antanas, sūnus Kęstutis, vaikai Algis su šeima, kiti artimieji, draugai bei pažįstami.

Australija

Kanberos lietuvių bendruomenės metinis susirinkimas įvyko spalio 11 d. Lietuvių klubo patalpose. Valdybos pirm. Rasa Mauragienė pradėjo susirinkimą, taipgi paprašydama minutes tyla pagerbti mirusius bendruomenės narius: V. Keraitienę, A. Andriušką ir A. Švedą. Pirmininkė padarė valdybos veiklos pranešimą, išd. R. Katauskas – išdo. Dar buvo pateiktos pensininkų "Paguodos", sporto "Vilkas", LKVS "Ramovė", skautų "Židiny" organizacijų apyskaitos. Susirinkime dalyvavo 75 asmenys. Išrinkta nauja valdyba: pirm. J. Mockūnas, sek. A. Olšauskas, išd. R. Katauskas. Australijos lietuvių bendruomenės krašto atstovų suvažiavime Geelonge Kanberos apylinkėi atstovauti išrinkti V. Martišius ir I. Olšauskienė.

Brazilija

Seselės vienuolės pranciškiečių rugpjūčio 27 d. Šv. Mykolo Arkangelo gimnazijos patalpose Vila Zelinoje atšventė savo 60 metų įsikūrimo Brazilijoje sukaktį. Dalyvavo vienuolių iš kitur ir daug vietinių svečių. Iškilmingas Mišias atnaušino keli kunigai. Pamokslė buvo prisiminti seselių darbai Brazilijoje. Po Mišių sporto salėje vyko priėmimas, o kitoje salėje – iš vienuolyno gyvenimo nuotraukų paroda, kurią atidarė iš Mombi vietovės atvykusios seselės

Bernarda. Visa lietuvių bendruomenė džiaugiasi seselių pranciškiečių sukaktimi ir jų vertingais darbais. Kun. Pijus Ragazinskas, Vila Zelinos lietuvių parapijos klebonas, 1938 m. rugpjūčio 27 d. pakvietė iš Amerikos į savo parapiją jaunus vienuoles pranciškiečių: Juliją, Karoliną, Marciną, Evangelistą ir Norbertą. Jau buvo pastatyta šventovė. Kitokių pastatų nebuvo. Pačios turėjo pasirūpinti savo namais ir įsteigti mokyklą. Pradžioje išnuomojo buvusią šoktų salę, paversdamos ją mokyklos patalpomis su 72 mokiniais. Vėliau buvo pastatyta mokykla, kurioje ir dabar dar veikia vaikų darželis. 1952 m. pastatyta šv. Mykolo Arkangelo didelė ir graži gimnazija. Seselės šia gimnazija labai rūpinosi, ją puošė ir plėtė. Joje mokėsi ir tebesimoko daug lietuvių kilmės moksleivių. Iš pirmųjų seselių dar gyvos yra seselės Evangelista Amerikoje ir seselė Marcelina, gyvenanti Niteroi mieste. Šiuo metu Vila Zelinoje darbuojasi šios seselės lietuaitės: Antomėja, Cristina, Imaculata, Jiovane ir Marija.

Argentina

Susivienijimas lietuvių Argentinoje (SLA) prieš vienerius metus Buenos Aires mieste įsteigė mišrų chorą "Daina", vadovaujamą prof. H. Urbono. Choras gieda ir per lietuviškas pamaldas, kurios vyksta kartą per mėnesį. SLA kultūros reikalų komisija rugsėjo 13 d. šios organizacijos patalpose surengė chorų festivalio popietę, pakviesdama joje dalyvauti: vokiečių chorą "Sedalo", armėnų "Arevahal", ispanų "Canto Alegre" ir lietuvių chorą "Daina". Rengėjai ir dalyviai džiaugėsi popietės sėkme.

Švedija

Spalio mėn. pradžioje iš Švedijos buvo deportuota 10 Lietuvos piliečių. Keturi lietuviai dirbo ūkiuose, kiti bandė patekti į Norvegiją, neturėdami pakankamai pinigų. Tokiems žmonėms švedų valdžia nupirko pigiausius bilietus į "Palangos" keltą, kuris du kartus per savaitę sustoja Stokholme. Jų pasai buvo pažymėti specialiais antspaudais. Jiems ilgesni laiką uždrausta pasirodyti Švedijoje. Švedija, Norvegija ir Danija yra panaikinusios vizų reikalavimus. Ta lengvata pasinaudoja kai kurie Lietuvos žmonės, stengdamiesi kaip nors nelegaliai įsidarbinti šiuose kraštuose.

J. Andri.

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc. Pharm

10% nuolaidos pensininkams

(15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas

Sveikatos priežiūros įrankiai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmenines nuo7.15%
santaukas2.75%	nekiln. turto 1 m.6.350%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius3.40%	Nemokami čekių sąskaitų
180 dienų indėlius3.40%	apmokėjimai. Nemokama
1 m. term. indėlius4.00%	narių gyvybės drauda
2 m. term. indėlius4.25%	pagal santaupų dydį
3 m. term. indėlius4.45%	iki \$2,000. Be to, narių
4 m. term. indėlius4.65%	santaukos apdraustos
5 m. term. indėlius4.75%	TALKOS atsargos kapitalu
RRSP ir RRIF	\$ mil. dol. ir Kanados
(Variable)2.50%	valdžios iki \$60,000
1 m. ind.4.00%	sumos draudimu
2 m. ind.4.25%	
3 m. ind.4.45%	
4 m. ind.4.60%	
5 m. ind.4.75%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

Lietuva vokiečio akimis

Vokietijos spauda gana daug dėmesio skiria pokomunistinių Rytų kraštų politiniams bei ekonominiams klausimams apžvelgti, į juos iš arčiau pažinti, pakomentuoti. Galima sakyti, kad to dėmesio centre – Baltijos valstybės ir pati Rusija, tas valstybes dar taip neseniai valdžiusi. Žinių apie tai parenka "TZ" bendradarbis Le.Kro.

"Frankfurter Allgemeine Zeitung" 1998 m. spalio 15 d. laidoje rašo apie baltiečius po antrašte "Wir oder nicht wir?" (Mes ar ne mes?) Knygų yra, bet ir nėra. Pasigendama išsamesnių knygų ir pamirštama, kad baltiečių praeitis ir dabartis su vokiečių praeitimi, politika ir kultūra turi ką nors bendro. Prieš porą metų pasirodė "The Baltic Revolution", paruoštas Anatolijaus Lieven, tuometinio "London Times" korespondento, leidinys. Iki šiolie knygą nėra išversta į vokiečių kalbą. Paminėtina dar Marianne Butenschoen knygelė "Der lange Weg in die Freiheit" (Ilgas kelias į laisvę). Negalima sakyti, kad nieko daugiau nebūtų pasirodę. Siemet išleista knygelė "The Baltic Question and the British Press" įdomi tuo, kad rodo, kaip "baltiečių klausimas" pradėjo 1990-tųjų veikė britų visuomenę. Klausimas gvildentas ir vokiečių spaudoje. Kad rusai Baltijos kraštuose diskriminuojami, be kritikos pasisakyta.

Tame pačiame laikraštyje ir tos pačios dienos laidoje aprašyta kelionė po Lietuvą autobusu, traukiniu, laivu. Autorius von Andreas Obst savo kelionę pradėjo Vilniuje, Literatų svetainėje, kur renkasi miesto intelektualai, prapratę prie niekada nesikeičiančių padavėjų veidų, ilgo laukimo ką nors užsisiųsi, pusiau šilto saldaus vyno ir atšalusio blynų su raudonu kaviaru. Bet esą ir malonumo stebėti sostinės lietuvių. Į akis krenta moterys su gėlėmis. Šiaip Vilniuje svetimas tokiu ir lieka. Lietuviai per šimtmečius išmoko būti savimi. Lenkija, Vokietija, Rusija – nepasitikėjimas, visur jaučiamas. Esą įdomu po Vilnių pavaikštinti ir kelionę po Lietuvą Vilniuje pradėti, nes ką vėliau kitur pamatysi, Vilniuje jau seniai yra buvę. Tačiau Vilniuje žmonės mažiau domisi praeitimi, negu kitose vietovėse. Autorius nemažai vietos skiria

ria garsiųjų KGB rūmų aprašymui, buvusių žiaurumų ir žudynių istorijoms, kurios lietuviams ne naujiena.

Pagaliau – kelionė traukiniu. Vagone jokio juokavimo, jokio domėjimosi vienu kitais. Taipgi ir jokio pranešimo. Apie artėjančią vietovę turi orientuotis pagal žemėlapi. Pro langą žvelgiant – žalios pievos, žali kalneliai, žali miškai. Retkarčiais kokią kitą spalvą pamatysi, nebent kokią juodmargę karvę. Kai kur ūkanose spinksi trobelių lemputės. Traukiniui įvažiautus į Klaipėdą, prašviesėję. Taksio vairuotojas neprataręs nė žodžio. Viešbutyje kambarys mažas, bet švarus. Sekmadienį miestas atrodė kaip apleistas. Aprašomas sovietmetis, kai Klaipėda buvusi karinė bazė, uždara lankytojams. Šiaurėje sena gatvė, vedanti į Nemeretą, kur baigiasi "das deutsche Reich" (vokiečių imperija). Ten pora namų, o kaimo gale – užėiga. Tai pusiaukelė tarp Klaipėdos ir Palangos, beveik užmiršta vieta. Bet smulkiausiai aprašomas Klaipėdos kraštas, kur trylia mažų autobusiukų kasdien važinėja nuo Smiltynės iki Nidos ir atgal už maždaug tris markes asmeniui, kur Nerijoje galima pasivažinėti senomis karietomis, kur kopose yra "tylos slėnis", kur rašytojas Nobelio premijos laureatas Thomas Mann 1929 m. pasistatydino medinį namą, kaip anksčiau vadinavo, gražiausiame Sovietų Sąjungos kaime, kur galima dar rasti pasaulio užmirštų vietų kaip Preila, kuriose sutinki vieną vienintelę ūkininkę, laukiančią klientų su bulvėmis, kopūstais, pupomis, žemuogėmis ir vyšnių stiklainiais.

Iš Nidos išvykti galima autobusu arba vadinama "Raketa" – greitlaiviu, kuris virš vandens lekia per Rusnę, Nemuną palei Jurbarką į Kauną. Pastarasis yra vienas seniausių Lietuvos miestų, buvusi laikinoji valstybės sostinė, kai pietinė krašto dalis buvo lenkų okupuota. Miestas palieka malonų įspūdį. "Perkūno namuose" 1994 m. įrengtas mažas viešbutis šandien jau išsiplėtęs. Gražiai Kaunas atrodo nuo Žaliojo kalno (Zalia – Huegel). Funikulierius 1931 m. vokiečių inžinierių pastatytas. Netoliese – įdomus

Studentai bei studentės, gavę stipendijas iš Amerikos lietuvių fondo Čikagoje su fondo veikėjais

Nuotr. V. Jasinevičiaus

Svarbus Amerikos mostas

JAV Atstovų rūmai pasmerkė nacių-sovietų nepuolimo sutartį

IGNAS MEDZIUKAS

Amerikos baltiečių laisvės lyga (BAFL), jungianti lietuvių, latvių ir estus bendrai veiklai dėl Baltijos valstybių saugumo, paskutiniu metu parodė didelį aktyvumą ir prisdėjo, kad Amerikos atstovų rūmai padarytų svarbų nutarimą. Tai lygai šiuo metu vadovauja Valdis Pavlovskis. Įvairiose pareigose yra įsijungę ir lietuviai: vykdomoji vicepirmininkė Angelė Nelsienė, vicepirmininkas P. Algis Raulinaitis; direktoriai – dr. Zigmantas Brinkis, Gediminas Leškys, Jonas Matulaitis, Marytė Šepikaitė, Romas Švinauskas, Vytautas Vidugiris. Patariamąjį tarybą yra Algimantas Gureckas, Juozas Kojelis, Vytautas Landsbergis, Vytautas Šliūpas.

Šiuo metu Baltijos valstybių pagrindinis tikslas – įsijungti į SAS (NATO) valstybių eiles ir

Velnų muziejus, įsteigtas 1966 m. mirusio dail. Ant. Žmuidziūno. Lietuvoje į velnius žiūrima ne tik kaip į pabaisas – liaudyje jie dažnai pajuokiami tampa net sinonimais – velnias Stalinas, velnias Hitleris... Kaune autorius matęs iškilmingas vestuves prie "Baltosios gulbės" – rotušės, kur apeigos buvo baigtos orkestrui maršą grojant ir aikštėje mirguliuojančios sėdės judėjimas. Snk.

kitas Vakarų institucijas. Tam prieštarauja Rusija, kuri mano, kad Baltijos valstybės yra jos interesų srityje. Rusija vis dar vartoja Hitlerio – Stalino 1939 m. sudarytą nepuolimo sutartį kaip legalų dokumentą. Pagal tą sutartį Baltijos kraštuose buvo vykdoma tautžudystė. Baltijos tautos padaryti didžiausi nuostoliai. Tačiau ligi šiol Rusija nepripažįsta atsakomybės ir neatsiprašė už Baltijos tautų žudynes ir trėmimus.

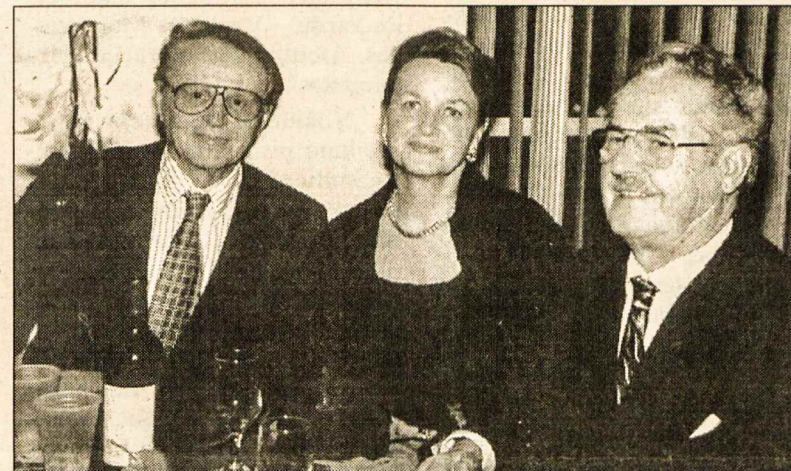
Baltiečių laisvės lygai nuolat judinant šį klausimą, spalio 9 d. JAV Atstovų rūmai padarė nutarimą HCR 320, pasmerkiantį Hitlerio – Stalino 1939 m. rugpjūčio 23 d. nepuolimo sutartį, kuria remiantis buvo įvykdyta Baltijos valstybių okupacija. Kad šis nutarimas buvo priimtas, tai yra nemažas Amerikoje gyvenančių Baltijos kraštų kilmės gyventojų laimėjimas.

Tame nutarime patvirtinamas JAV nusistatymas – nepripažinti Baltijos kraštų okupacijos, kuri buvo įvykdyta naciams ir sovietams pasirašius tą sutartį, kurios dėka okupacija su jos baisiais padariniais truko 50 metų.

Minėtu JAV nutarimu Rusija skatinama, vadovaujantis demokratine dvasia, atsakyti 1939 m. rugpjūčio 23 d. nacių – sovietų nepuolimo sutarties ir

prie jos prijungtų protokolų kaip nelegalių. Sveikina ir priitaria JAV Lietuvos, Latvijos, Estijos chartijai, liudijanti stiprius ryšius tarp šių tautų. Siūlo, kad JAV prezidentas ir valstybės sekretorė pasistengtų Rusijai priminti ir paaiškinti, kad Rusija suprastų, jog nacių – sovietų padaryta sutartis turi būti laikoma nelegalia, niekine, negaliojanti.

Pažymėtina, kad minėtasis nutarimas buvo pasiūlytas "Baltic Caucus" kopirimininkų, kurie yra John Shimkus (resp. Illinois) ir Dennis Kucinich (dem. Ohio). Baltiečių laisvės lyga stengiasi, kad atsirastų kuo daugiau palankių senatorių ir kongresmanų Baltijos valstybių reikalams. Tada bus lengviau ginti šių valstybių interesus. Turime žinoti, kad yra ir nepalankiai nusistačiusių.

Amerikos Lietuvių fondo veikėjai Čikagoje surengtoje iškilmėje, kur buvo pasidžiaugta atliktais Fondo darbais. Iš kairės: dr. Kazys Sukys, Alė ir Antanas Razmos

Lietuvių fonde – devyni milijonai

A. ŠMULKŠTIENĖ

Derlius surinktas – 1998 m. vąjus baigtas, JAV Lietuvių fondas sukvietė savo gausius rėmėjus ir draugus į tradicinę šventę lapkričio 7 d. "Pasaulio lietuvių centre" Lemonte.

Ramona Steponavičiūtė vadovavo šio pokylio programai. Pasveikinusi visus, pristatė garbės svečius: gen. garbės konsulą Vaclovą Kleizą ir Astą Kleizienę, PLB pirm. Vytautą Kamantą ir Gražina Kamantiene.

Rimas Griškėlis, Pasaulio lietuvių centro tarybos pirmininkas, trumpai pasveikino visus ir padėkojo Lietuvių fondui už pagalbą žemutiniame aukšte įrengiant naują, gražią salę.

Kun. Algirdas Paliokas, SJ, sukalbėjo maldą prieš vakariene. Po vakarienės kalbėjo LF Pelno skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma. Jis džiaugėsi, kad š.m. LF išaugo iki 9 milijonų dolerių ir kad apie 7 mil. dol. iki šiol jau yra išleisti lietuvių darbams. Šiais metais buvo išdalinta 800,000 dolerių, per 100 studentų iš Lietuvos ir išsivijęs gavo stipendijas.

Studentai, kurie dalyvavo šiame pokylyje, buvo pakviesti prie pakylės. R. Steponavičiūtė ir P. Kilius įteikė jiems čekius. Juos gavo: Tadas Dunčė, Danutė Genčiūtė, Paulius Genčius, Vicki-Ona Gilytė, Donatas Garbaliuskas, Laura Kavoliūnaitė, Vilija Meilytė, Aistė Misiūnaitė, Audra Prialgauskaitė, Lina Palanavičiūtė, Saulius Palionis,

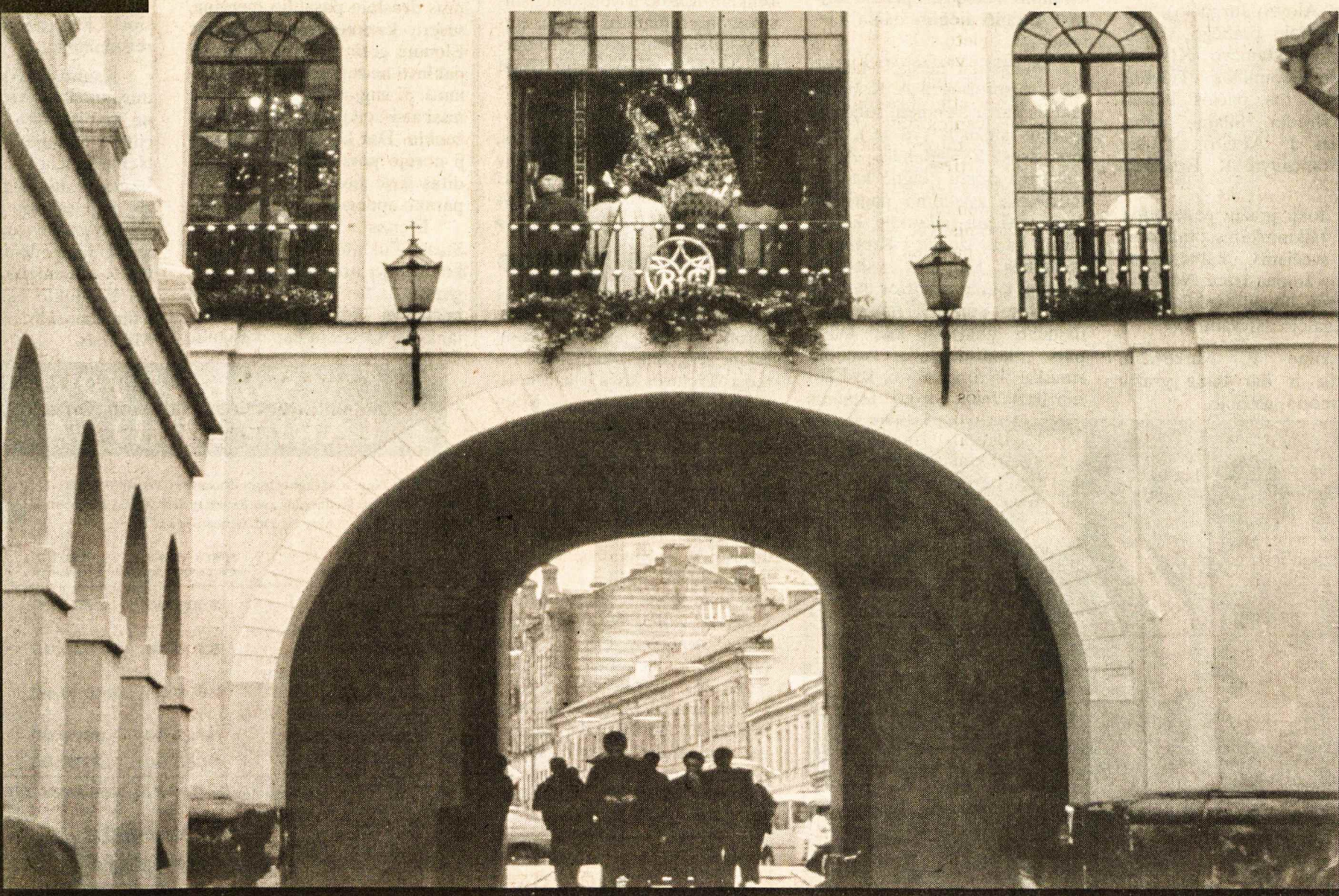
Amerikos Lietuvių fondo valdybos pirmininkas POVLAS KILIUS Čikagoje surengtoje iškilmėje dėkoja Fondo darbuotojams, nariams ir kviečia įsijungti į veiklą naujus tautiečius. Nuotr. V. Jasinevičiaus

Petras Plačas, Kęstutis Šatkauskas, Jurga Švabaitė, Elena Tijiūnelytė, Vaida Tamkevičiūtė, Adomas Tautkus, Jurgita Baltrušaitytė, Audrius Kudirka.

Baigiant šią programą, R. Steponavičiūtė pakvietė LF v-bos pirm. Povilą Kilių tarti žodį. Jis dėkojo LF vardu visiems atvykusiems į šį pokylį užbaigti šių metų LF vąjus. Dėkojo ir naujiems nariams, įsijungusiems į LF ir padidinusiems savo įnašus. LF tikslas buvo pasiektas – jau 9 milijonai! Per 1999 m. tikimasi pasiekti 10 milijonų. "Būtu puiku, jei 2000 metais galėtume skirti vieną milijoną lietuvių išlaikyti", sakė jis. Parbrėžė, kad reikia dar daugiau remti lietuvių išlaikymą už Lietuvos ribų, remti švietimą, socialinius reikalus, kultūrą, visuomeninę veiklą, spaudą ir t.t., kad Lietuvai galėtume duoti dar daug lietuviškų kartų! Siemet apie 150,000 dol. skirta stipendijoms. Tik per paskutinius 5 metus stipendijoms buvo skirta pusė milijono dolerių. Tai LF investavimas lietuvių išlaikymui ateityje! Baigdamas dėkojo LF nariams už jų dosnumą, LF tarybos ir v-bos nariams, pokylio rengėjų komitetui, salės puošėjoms bei puošėjams: Romai Steponavičiūtei, Sigitai Balzekienei, Judy Sidrienei, Nidai Bichnevičiūtei, Astai Razmienai, Vyteniu Kirvelaičiui, Rūtai Kilienei, Audriui Remeikiui ir Alei ir dr. Antanui Razmams.

Po to, "Nemuno" orkestrui grojant, dar ilgai sukosi svečių poros šokio sūkurįje.

Lithuania For Fewer Lit.

Whether you're flying through the Helsinki Gateway to Vilnius for business or pleasure, Finnair is definitely the airline of choice!

Finnair gets you there before your

day begins, and our reputation for service and safety is legendary. And now, with an exceptional rate like this, flying Finnair makes even more sense than ever.

The newly renovated Helsinki-Vantaa Airport is modern and convenient - an excellent transfer point for onward travel to other destinations.

Finnair flies daily from New York to Helsinki and

\$875.00
Vilnius From

beyond, with good connections from Toronto, Montreal and Ottawa. Call today for further information - and remember to ask about our new Norvista Fall/Winter brochure.

Norvista
FINNAIR
Time flies

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD
Finnair is a partner in Aeroplan. Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at 416•222•0203 or 1•800•461•8651

Mokslo ir mokytojo keliais

Buvusiam Vasario 16 gimnazijos direktoriui, pedagogui, literatui bei knygų autoriui Vincui Natkevičiui, ižengusiam į devintąjį amžiaus dešimtmetį, surengtos pagerbtuvės jo vadovautos gimnazijos patalpose

KAZYS BARONAS, Vokietija

Kaip ūkininkas vasarą išėjęs į laukus džiaugiasi gražiu derliu, taip ir Vincas Natkevičius, ižengęs į 80-tuosius metus (gimė 1918.XI.6 Ožkabalių km., Vilkaviškio apskr.), gali džiaugtis išleidęs į gyvenimą tautinės ir krikščioniškos dvasios lietuvišką atžalyną. Jis juo rūpinosi, pats būdamas Vilkaviškio gimnazijos ir VDU ateitininkijos gretose.

Vokietijoje

Atvykęs Vokietijon V. N. tęsė studijas, skleidamas krikščionišką ideologiją tarp mokslievių. Įsteigė pokarinę Vokietijoje pirmą ateitininkų kuopą Eichstaett'o - Reb-dorf'o gimnazijoje, neaplenkdamas ir kitų 23-jų gimnazijų. Šiam jo darbui daug padėjo teologijos-filosofijos studijos VD ir Vilniaus un-tuose. Studijas sėkmingai baigė Tiubingeno un-te magistro laipsniu.

Didžiausią įnašą V. N. davė Vasario 16-sios gimnazijai. Dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, trylika metų ėjo direktoriaus pareigas.

Ne visiems gal patiko V. N. vadovavimas. Pz. Vokietijoje žinoma lengvo žanro dainininkė Anelė Valaitytė (Lena Valaitis) viename vokiškame savaitraštyje nusiskundė, kad gimnazijoje buvusi labai griežta, klirikalinė drausmė. (LE XXXVII t. pls. 627 rašoma, kad ji baigė lietuvių gimnaziją; netiesia, ji išstojo iš X kl.). Manding, drausmė reikalinga, nes miestelio vokiečių akys yra nukreiptos į lietuvių mokinių elgesį. Be to, gimnazija gyvuoja be valstybinių teisių, tad, brandos egzaminai yra laikomi prie švietimo ministerijos atsiųsto atstovo.

Sunkūs buvo laikai. Gerai prisimenu 1970 m., kai su šeima atskridau į Vokietiją švęsti Kristaus gimtadienio ir aplankiau gimnaziją. Ėjau KLB-nės krašto valdyboje sekretoriaus pareigas. Atvežiau švenčių progą Kanados lietuvių pinigines dovanas. Liūdnei atrodė berniukų bendrabučio patalpos, netikra gimnazijos ateitis ir gal net pavojus ją uždaryti – kaboją kaip Damoklo kardas virš lietuviškos mokslo įstaigos. Kūčių vakarinė, kalėdačių laužymas, eglutė, giesmės, bendra, nuosirdi tikra lietuviška nuotaika liudijo ką kita: "Ne, gimnazija gyvuos!"

O kad ji išliko iki šios dienos, tai nuopelną liūto dalis priklauso V. N., kuris kantriai tą našta nešė ir pasiekė aukštą gimnazijos lygį.

Dėl to V. N. 80-tasis gimtadienis ir buvo atšvęstas gimnazijos patalpose, dalyvaujant mokytojams, mokiniams, didokam būriui bičiulių. Visiškai teisingai gimnazijos direktorius Andrius Šmitas (jis yra V. N. auklėtinis, vadovavo visam pagerbimui), sveikindamas sukurtovininką, pasakė: "Tai Jūsų namai, iš kurių su brandos pažyma išleidote per pusimtį jaunuolių. Šiandien jie gyvena Europoje, JAV, Kanadoje, eidami aukštąsias pareigas".

Prie Dievo dovano apkrautų stalų direkt. A. Šmitas sukurtovininkui linkėjo dar ilgu, darbingu metų, apjuosė V. N. tautine juosta. Vadovavęs visam pagerbimui direkt. A. Šmitas perskaitė Lietuvos prez. V. Adamkaus sveikinimą.

Mokslo keliais

Buvęs Vasario 16 gimnazijos kapelionas, inspektorius mokytojas kun. Jonas Dėdinas susirinkusius perkėlė į sukurtovininko vaikystės ir jaunystės dienas. Tėvai savo šeimoje (septynios mergaitės ir keturi sūnūs), pastebėję Vinčą, besidomintį ne ūkiu, o knygomis, pradėjo leisti Vinčą į mokslo Vilkaviškyje Dr. Jono Basanavičiaus vardo gimnazijoje. Gimnazistai paprastai galvoja ir svajoja apie meilę, merginas. Vincas įsimylėjo knygas, literatūrą. Gimnazijoje ne tik skaitė, bet ir pats rašė. Jo klasės rašiniai

● Ačiū Dievui už knygas. Jos yra mirusių balsai, kurie padaro mūsų praėjusių amžių paveldėtojus (Channing).

VINCAS NATKEVIČIUS

niuose literatūrinius gabumus pastebėjo lietuvių kalbos mokytojai. Nujausdami būsimą literatū, mokytojai ugdė jo talentą.

Baigusį VDU, kupiną Putino literatūrinės gražybės ir Šalčiausio pedagoginių idėjų, švietimo ministerija pakvietė Vinčą dėstyti lietuvių kalbą ir literatūrą Kauno "Aušros" mergaičių, Alytaus ir vėl "Aušros" gimnazijose.

Karo metu, su kitais 160 lietuvių studentų ir klierikų, studijavo Bavarijoje Eichstaett'o "Theologische-Philosophische Hochschule". Studijas baigė Tiubingeno un-te, parašęs mokslinej darbą "Simpatija ir meilė Max Šelerio filosofijoje".

Apsikroves Vasario 16 gimnazijos administravimu, Vincas (mokytojas, direktorius) buvo pakviestas dėstytoju į Frankfurt prie Maino universitetą. 1972-1994 m. traukiniu važinėdavo dėstyti filologijos fakultete vokiečių studentams lietuvių kalbos bei literatūros, Vilniaus un-tas Vinco talento nesulaukė. 1995 m. Vincas, pajėgus ir kūrybingas literatūros mokslininkas, ruošėsi dėstyti Vilniaus un-to Filosofijos fakultete kursą apie A. Maccino filosofiją. Deja, liga pastojai kėlė.

Parašyti veikalai

V. N. stambesnės studijos bei monografijos, parašytos 1953-1995 m. laikotarpyje: "Žmogus Jono Aisčio lyryje", "Idealinės vertybės Donelaičio asmenybėje ir Metuose", "Vincas Ramono beletristika", "Naujas Lietuvos romanas", "Maksas Šelerio meilės filosofija", "Juozui Girniui 70 metų – žvilgsnis į jo asmenį ir filosofiją", "H. G. Gadamerio ir A. Maccino kalbos filosofija" ir kt. Savo sveikinimą kun. J. Dėdinas baigė B. Brazdžionio posmu.

Iš savo pusės norėčiau pažymėti, kad V. N. spaudos darbo viršūne laikytina 1992 m. parašyta studija (skirta gyvenimo draugei Irenai), savo mokytojui Jonui Griniui: "Jonas Grinius - žydorojo romanizmo besiligin". Įvade rašoma: "Šis darbas galėtų būti pavadintas monografija. Tik lietuviškosios literatūrinės monografijos dažnai rašomos taip, kad jose ap-

rašomas autorius esti iškeliamas į padanges, nedrįstant apie jį pasakyti kritiškesnio žodžio. Ši monografija tokia nėra. Ji gal kiek daugiau iškelia dr. J. Griniaus asmenį, bet apie jo kūrybinius darbus joje ne kartą pareikiama kritinių minčių, nes autorius daugeliu atveju yra kitokios nuomonės nei Grinius. Tos kitokios nuomonės stengiamasi pagrįsti ir tuo paliešti kai kurias estetines problemas. Bet ir kitokių nuomonių sraute Grinius man lieka įžymiu lietuvių literatūros kritiku ir reikšmingu literatūros mokslo žinovu".

Aiteininkų žodis

Prel. A. Bunga sveičius ir mokinius nukėlė į bendrai praleistus metus Eichstaett'e-Reb-dorf'e, primindamas sukurtovininko darbą ir meilę ateitininkijai ir jaunimui.

M. Dambriūnaitė-Šmitienė perskaitė Lietuvos ateitininkų sveikinimą. Jame rašoma: "Mūsų jaunajai kartai Jūsų asmenybė yra puikiausias pavyzdys ir padaršinimas nenulieči rankų ir siekti idealo net pačiomis nepalankiausiomis aplinkybėmis. Dėkojame Jums už tai, kad ateitininkijoje tebėra gyvas amžiaus pradžioje Lietuvos jaunomene išjudinęs šūkis 'Visa atnaujinti Kristuje'. Savo būvimu ir darbu įkvepiate ir praturtinate mus visus! Idėjos, maldos ir darbų vienybėje, ateitininkų federacijos vardu – Vygantas Malinauskas, Aiteininkų federacijos pirmininkas".

Vokietijos ateitininkų vardu sveikino pirm. M. Dambriūnaitė-Šmitienė. Dr. J. Norkaitis, pažinęs V. N. Tiubingene, prisiminė bičiulystę. "Mielas Vincai, Tu visą gyvenimą rūpinaisi viešaisiais reikalais, gyvenai ateitininkijos, visos mūsų tautos ir valstybės reikalais. Rūpestis, manau, yra ir Tavo, nemažiau kaip ir mano (...) Kiekvienos bičiulystės būtinas komponentas yra pasitikėjimas moraliniu bičiulio vertingumu. Jis būtinas. Šalia jo yra dar visa eilė kitų komponentų, kurie sustiprina ir praturtina bičiulystę: tai bendros pažiūros, siekimai, panašaus gyvenimo stilius. Tavo ir mano atveju jų yra labai daug. Mielas Vincai, dar kartą ačiū Tau už viską!"

Meninė dalis

Menine dalimi, atlikta gimnazijos mokinių, buvo baigta šio žymaus tautiečio sukurtovininko. Gimnazijos chorės atliko keletą dainų. Vienoje jų minimas Vilkaviškis (žodžiai Alekso Zotovo, muz. Aloyzo Jurgučio), nes jo gimnazijoje prabėgo V. N. jaunystė. Deklamavo XII kl. mokinys Gediminas Tiuchta "Lopšinė", tos pačios klasės Vaidas Bruder "Šilainė" (abu eilėraščiai J. Aisčio), X kl. Greta Stančaitytė K. Bradūno "Pilį".

Už tokį gražų pagerbimą visoms talkininkėms, talkininkams, svečiams, kalbėtojams padėjo žmona Irena Natkevičienė, nes sukurtovininkas dėl ligos negalėjo dalyvauti.

Linkime V. Natkevičiui sveikatos ir dar daug gražių metų žmonos globoje.

Montrealietis sol. ANTANAS KEBLYS savo jaunystės mieste Kretingoje (nuotraukos kairėje), bibliotekos vedėja ALDONA KERPYTĖ, dr. doc. ALFONSAS MOTUZAS. Žemutinėje nuotraukoje – sol. A. Keblys (viduryje) tarp savo gerbėjų

Daina jaunystės miestui

Montrealiečio solisto Antano Keblio pagerbtuvės Kretingoje

1998 m. spalio 29 d. Kretingos mieste, M. Valančiaus vardo bibliotekoje, įvyko teminis vakaras "Susitikimas su kraštiečiais". Jame dalyvavo ir savo gražų balsą bei knygą apie save pristatė svečiai iš Kanados, kilę iš Baublių kaimo, montrealietis sol. Antanas Keblys. Susitikimui vadovavo bibliotekos vedėja Aldona Kerpytė.

Po trumpos svečio kalbos apie Antano Keblio muzikinę-kultūrinę veiklą nuo vaikystės, mokyklos suolo iki šių dienų kalbėjo šio straipsnio autorius. Be gausaus ir renginį susirinkusių būrio klausytojų, dalyvavo ir garbės svečiai – Kretingos miesto meras Juozas Šakinis su žmona Halina, Klaipėdos Kristaus Karaliaus par. klebonas, Klaipėdos dekanato vicdekanas kun. Bernardas Talaišis, Šv. Antano religijos studijų instituto direktorius mons. hab. dr. Petras Puzaras, Klaipėdos universiteto Dainavimo katedros vyr. dėstytoja Valentina Vadoklienė.

Žiniasklaida rašė, kad Antanas Keblys yra įdainavęs ir išleidęs vieną ilgo grojimo plokštelę, apie 80 audiokasčių bei pateikęs apie save autobiografinę medžiagą, kurios pagrindu Klaipėdos universiteto prof. Vytautas Tetenskas parašė knygą "Antano Keblio daina Lietuvai".

Niekas dar neiškėlė klausimo, kas suformavo A. K. balsą, kad jis dar ir šiandien, sulaukęs gražaus amžiaus (76 m.), žavi mus visus? Žvelgdamas į A. K. vaikystę, drįstu teigti, kad jo muzikinio gyvenimo pagrindai formavosi jau vaikystėje, kai jis pirmą kartą įžengė į Kretingos apskrities Kartenos valsčiaus Baublių kaimo pradžios mokyklėlę. Joje muzikos mokytojas, dainelių mokymui, kaip kalba pats "kaltininkas", naudojo smuiką. Tyrimas rodo, kad šio muzikos instrumento tembras

Dr. doc. Alfonsas Motuzas, Šv. Antano religijos studijų instituto prie KTF VDU direktoriaus pavaduotojas

Įvairios žinios

"Tėviškės žiburio" redakcija pasiekė išsami informaciją apie besimokančiam jaunimui Šakių rajone rengiamą rašinių konkursą tema "Lietuvos kovų ir kančių istorija". Vytautas Juozas Kluonius, vienas iš laisvės kovų dalyvių, tuo reikalu kreipiasi į išeivijos visuomenę prašydamas lėšomis paremti šį mokinių konkursą. Norintys apie konkursą gauti daugiau informacijų gali kreiptis adresu: V. J. Kluonius, M. Gimbutienės 6-72, 3014 Kaunas, Lietuva. Nurodomi ir adresai bankų, į kuriuos galima būtų siųsti savo aukas: Amerikan Express Bank, New York, P.O. Box 740, New York, NY 10008, USA AE113 US 33; arba Account Nr. 729566/073721/101711020 in the name of the Agricultural Bank of Lithuania in favour of Šakiai Jonui Augustaičiui acc. Nr. 101711020 SWIFT: AGBLLT2X. Inf.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įrašė knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Žurnalistas nutilo - raštai tebekalba

Penkeri metai nuo a.a. Vlado Butėno mirties

A. ŠMULKŠTIENĖ

Prisimena pas Viešpatį per anksti išėjusį Vladą artimieji ir draugai, pasigenda jo ir lietuviškų laikraščių skaitytojai, jo skilties "Drauge" ("Dviejuose horizontuose", vėliau – "Horizontai"), jo įžvalgių, įdomių straipsnių bei reportažų "Tėviškės žiburiuose", "Dirvoje", "Darbininke" ir kt. Mielai skaitė ir jo knygas, pasirašytas Vlado Ramojaus slapyvardžiu.

Vladas Butėnas gimė 1923 m. Vabalninke, Biržų apskr. 1939 baigė Panevėžio berniukų gimnaziją. 1940-44 veikė po grindyje. Atsidūręs Vokietijoje, Flensburg'o lietuvių stovykloje, baigė mokytojų kursus. Gyveno įvairiose lietuvių stovyklose: Seedorf'e, Stadėje, Dedelsdorf'e (tada lietuvius kilnodavo iš vienos stovyklos į kitą) ir mokytojų lietuvių pradžios mokykloje.

Žurnalistinį darbą pradėjo Flensburg'e ruošiamame metraštyje "Dienos bei tvenys". 1949 atvyko į JAV ir apsigyveno netoli Niujorko, vėliau persikėlė į Cicero prie Čikagos. Jaunystėje yra išleidęs eilėraščių rinkinį "Nuėję plotai". 1950-60 dirbo vienoje Hotpoint įmonėje, daug rašė lietuvių spaudoje.

1959 baigė linotipininkų mokyklą ir dirbo "Naujienose",

M. Morkūno ir "Draugo" spaustuose, o nuo 1967 – "Chicago's Sun-Times", vėliau "Daily News" spaustuose.

Vlado Ramojaus slapyvardžiu buvo išleistas šios knygos: 1956 – "Lenkynės su šėtonu", 1967 – "Kritusieji už laisvę" I tomas ir 1969 – II tomas, 1972 – "Dabarties kankiniai". Pastarąją parąšė Mato Raišupio slapyvardžiu, kad nepakenktų giminiams Lietuvoje, nes kas rašo Vl. Ramojaus slapyvardžiu ten jau buvo žinoma. 1977 m. kartu su kitais autoriais (Elena Bradūnaite ir Algimantu Keziu) išleido albumo formato iliustruotą knygą "Pensylvanijos angliakasių Lietuva". 1973 m. buvo apdovanotas pirmąja 1000 dol. žurnalistine premija, paskirta Lietuvių katalikų mokslo akademijos. 1978 m. išvyko į Vašingtoną, kur dirbo "Amerikos balso" lietuvių skyriuje. Išėjęs į pensiją 1992 m. grįžo į Čikagą ir toliau aktyviai dalyvavo spaudos darbe bei visuomeninėje veikloje. Deja, nebeilgai. Sunkios ligos pakirstas mirė 1993 m.

Š.m. lapkričio 15 d. šeimos, artimųjų ir draugų jis buvo prisimintas penkerių metų nuo jo mirties sukurto proga šv. Mišiose, aukotos už jį Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje.

Ką primena baltasis angelas?

Herojiškos kankinės Elenos Spirgevičiūtės paminklas Kaune

ANTANINA GARMUTĖ

Kaune, Taikos prospektu ir Studentų gatvės sankryžoje iškilęs paminklas, vaizduojantis sparnus išskleidusį angelą. Jis primena tragiškų įvykių, kai 1944 m. sausio 3 d. vakarą į šioje vietoje stovėjusio kuklaus namelio duris pasibėdė keturi ginkluoti ateiviai iš Rytų – taip vadinami sovietiniai partizanai. Vienas iš jų, vedlys, kalbėjo ir lietuviškai. Tai buvo Alfonsas Čeponis, vėliau pelnęs Sovietų Sąjungos didvyrio vardą. Jo vardu buvo vadinamos gatvės, aikštės, mokyklos.

Namelyje su savo tėvais gyveno 19-metė medicinos studentė Elena Spirgevičiūtė ir 26-metė jos teta Stasė Žukaitė. Atvykėliai ėmė girtuokliauti ir siautėti. Pareiškė merginoms nedorus savo kėslus. Stasė Žukaitė išbėgo pas kaimynus šaukties pagalbos. Vienas banditas, pasivijęs ją nušovė. Lietuviškai kalbantis banditas išsivedė Elenutę į kitą kambarį ir, grasino nužudyti, jei nepaklus išbrovėliui norams. Karštai tikinti, tauraus dvasinio pasaulio mergina, seserų kazimieriečių auklėtinė Elenutė geriau sutiko mirti nei paklusti nedoriams banditų kėslams. Ji sugrįžo prie tėvų ir ramiai atsisveikino su jais kryžiaus ženkle. Dar kartą – paskutinį – ji norėjo persižengnoti, kai banditas šovė tiesiog į galvą ir paraku apdegino pakeltą ranką.

Elenos Spirgevičiūtės ir Stasės Žukaitės pagerbimas įvyko Kauno arkivyskupijos ir jų gimtosios Šv. Antano parapijos iniciatyva. Autobusais buvo apkalntas kankinių kapas Eigulių

A.a. ELENA SPIRGEVIČIŪTĖ

kapinėse. Paminklą žuvimo vietoje šventino ir Mišių liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. E. Spirgevičiūtės gyvenimą apibūdino Šv. Antano parapijos klebonas kun. K. Juknevičius. Apie aukštą dvasinį idealą reikšmę gyvenime kalbėjo kun. Robertas Grigas.

Ištraukas iš Elenutės dieno-raščio skaitė aktorė Rūta Staliūnaitė: "Niekas negali manęs pažeminti, jei esu kilnios dvasios!" Kaip tai tinka nūdienos reikiškimams...

Kauno arkivyskupijos teikimu numatyta kreiptis į Vatikaną, kad įtrauktų Eleną Spirgevičiūtę į naujųjų kankinių sąrašą. Neblėstančių vertybių kainą šiandien mums primena Baltasis angelas prie vienos judrios Kauno gatvių sankryžos daugiaaukščių papėdėje. Dvasinės vertybės – nesunaikinamos!

Paminklo skulptorius A. Chmieliauskas, architektas A. Mikėnas.

Summer 1999 EARLY BIRD FARES

Non-stop flights from Toronto to Helsinki depart every Wednesday and Saturday at 5:30 PM between May 26 and September 11, 1999.

FROM YYZ/YUL/YOW	MAY 1-JUN 5 SEP 13-OCT 31	JUN 6-15 AUG 9-SEP 12	JUN 16-AUG 8
HELSINKI	\$800.00	\$905.00	\$1,095.00
TALLINN/RIGA/ VILNIUS	\$900.00	\$1,040.00	\$1,210.00
ST.PETERSBURG/ MOSCOW	\$900.00	\$1,040.00	\$1,210.00
STOCKHOLM/ GOTHENBURG	\$720.00	\$800.00	\$930.00
COPENHAGEN	\$685.00	\$770.00	\$880.00

Tickets must be paid in full by December 31, 1998.

Norvita
FINNAIR
Time flies 75
GATEWAY TO THE WORLD

For More Info Contact Norvita reservations at 416-222-0203 or 1-800-461-8651 • FAX 416-222-5004

Vaičėnų kaimo motinoms

Ten žuvo visi šeši jauni vyrai partizanai

Oi, atstokitik sudegę pirkios,
Iš girių grįžo medžiai galiūnai,
Senolių kaulai akmenim virto...

Vai tai giedojų juodi gaideliai, pirkios nuodėguliai virto.
Gėla ir skausmas susimylėjo, gūžtas sukravė
juodalksnių gojų.

Nuo dabar čia paukštis gedulingai gieda, nerimo
migla apgaubus sodžių.

Eina motulė vaikų ieškoti, mato pagojuos paukščiais
plasnoja, eina papieviai, eina palaukėm, žiūri –
Sartuose gulbinai plauko.

Čirška žiogeliais, auga berželiais, žvelgia akim rugiagėlių.

Staiga šermukšnio viršūnė nusvyra, ne uogom – krauju
papuošia šilą. Klaupias ant kelių prieš žemę šventą,
rieškučiom semia, uogeles renka.

Dar žengia žingsnį, dairios po mišką, peršauto elnio
kraujas ištiško.

Išplėšus širdį, žaizdą užspaudė. "O pirmgimėli,
ar tu nukautas?"

Vėjas vis gena namo Motulę, reikia šarvoti žuvusį sūnų.
Bet, kai man žengus, akys sumirga, krinta pakluonėn,
akmenim virtus.

Prie akmens atplasnėja tokios pat dalios nusvilusių
spamu kuosa vargana. Tu, juoda paukštė, skaudi
paguoda – Motinų skausmas visų vienodas. Ties
pajuodusiu kaminu juoda paukštė ieško savo

skausmo gūžtos, kalbina kiekvieną mažą angliuką,
jai rodos jos išperėtas kuosiukas. Ir taip svajoja
našlė kuoselė, kad jos kuosiukams išaugtų sparneliai:
pakils būriais, skraidys laukais, laisvi bus

paukščiai pagiriais.

Iš akmeninės savo krūtinės užtrauk, Motule, ir Tu
lopšinę. Seniai negirdėji jos žirgas medinis.

Iš pelenų iškėlęs galvą liūdnai sužvenge, ant
išriesto sprando pasiūrę karčiai.

Bučiukojo jo sprandą apsikabinus – karčios lininius
vaikiško delno šiluma likus.

Abu jūs laukit raitelio grįžtant. Karžygiai pareina
iš dausų, ažuolais karūnuoti.

Julija Klišonytė-Šelmienė

Dainų ir tautinių šokių šventėje Vilniuje 1998 m. liepos 1-6 d.d. lietuviškasis jaunimas iš viso pasaulio šoko ir linkminosi. Jis rinksis ir į XI-tąją Tautinių šokių šventę išeivijoje, kuri įvyks Toronte, Kanadoje 2000 m. birželio 30-liepos 2 d.d.

"Laisvė kurti ir laisvė turėti"

Rašytojo kritiko VALENTINO SVENTICKO knyga

ALĖ RŪTA

Rašytojų sąjungos Vilniuje pirmininkas Valentinas Sventickas buvo spaudoje paminėtas jo 50-ties metų amžiaus proga. Jis yra išleidęs keletą kritikos knygų, monografių, (pirmoji – "Eilėraščių kelias" prieš 20 metų). Dabar V. Sventickas įsitraukęs ir į visuomeninį kultūros darbą, ir į žodžio kūrybos kaip kritikas.

Naujoje knygoje yra du skyriai: "Literatūros šokiadieniai" ir "Literatūros kritika". Sudėtinga kritika kritikuoti, todėl ryžtuosi vien knygą apžvelgti.

Pirmoje knygos pusėje apžvelgiami kultūrininkų vargai, ypač literatūros kūrėjų Lietuvos gyvenimo perversmuose. Ne visada lemta laisvai kurti ir žmoniškai pragyventi. Tai nuolatine kova dėl kūrybos galimybių: pragyvenimo sunkumai, triukšmingi posėdžiai, valdžių rietenos, įstatymų nepalankumas kūrėjams ir t.t.

"Užkliudoma dažnai knygoje ir sovietinių laikų dvasinė-kūrybinė sumaštis. Jautriai minima tremtinių kūryba ir per anksti suluošintų, jau mirusių, kurie tik dabar "atrandami" (spausdinami Česys Cernolonskis, Ant. Kalanavičius...). Šiltai minimas gabusis Vytautas Mačernis.

Minima poezija Druskininkuose ir vertimų reikšmė (kaip A. Frankskaičio knyga apie Jurgį Zauerveiną) ir knyga "Dainos pasauliui, saulei ir sau". Tai Lietuvos XVI-XVII š. poezijos antologija, rodanti daugialybę Lietuvos literatūrą (lotynų, lenkų ir kt. kalbomis), kurią išrūpinę jaunieji filologai (knygos sudarytoja Eugenija Ulcinaitė).

Pasvarstoma V. Sventickas ir apie Aleksandro Solženycino 10-ties tomų epopėją "Raudonos ratas". Apie didžią gabių jaunesniuosius, kaip poetas Aidas Marčėnas (eilėr. rinkinys "Dulkės"), kuris gabių rašas apie meilę ir mirtį. Apie Jurgį Kučną ("Tula" ir kt.). Apie poetą Alfonsą Maldonį, buvusį Rašytojų s-gos pirmininką. Pirmenamas ir poetas Eduardas Mieželaitis, taip pat ilgai vadovavęs rašytojams, visada ejęs siauručiu taku tarp dviejų... Apie rašytojų veiklą dabartiniame Lietuvos įvairiopaime gyvenime, apie knygų leidybos kultūrą... Apie poetus – kukliųjų Henriką Čigriejų, poetę Onę Baliukonytę (rinkinys "Elgetaujanti saulė") įdomiai, atvirai šaukiančią: "tai nežmoniška, mes žūvame".

Dar įdomesnė antroji knygos dalis – "Literatūros kritika". Pradžioje – apie "Vilniaus" žurnalo leidinių ciklą: Ezopo byla (1990-1991). Tai kūrėjų savivoka – atsakymai į anketos klausimus.

Ryškūs kūriniai laikotarpyje

1985-1990 m. Broniaus Radzevičiaus "Priešaušrio vieškeliai", Romualdo Granausko apysaka "Gyvenimas po klevu", Ričardo Gavelio "Vilniaus pokeris", Juozo Apučio "Skrudėlynas Prūsijoje", Petro Dirgėlos "Joldijos jūra", Vlodo Papiečio "Ruduo provincijoje".

"...Visa ši stipri proza pasirodė Atgimimo išvakarėse. Jono Juškaičio, Sigito Gedos, Antano Jonyno, Donald Kajokio, Kornelijaus Platelio, Vytauto Bložės, Justino Marcinkevičiaus, Marcelijaus Martinaičio kūryboje taipgi būvę daug pasakytų, nors ir netiesiogiai, o Ezopo kalba...

Šios knygos autorius sugretina dvi nuomones: 1. nieko nebuvę sukurta okupacijų laikais, nieko vertingo, ir 2. literatūra, išmokusi Ezopo kalbos, įstengusi palaikyti laisvės viltį, išreikšti slaptą pasipriešinimą, saugojusi lietuviškumo ir dvasingumo liepsnelę... V. Sventickas patvirtina antrąją nuomonę.

Skyriuje "Žodis ir veiksmas" – apie poetą Justiną Marcinkevičių, apie jo kūrybą nuo 1984 m. Elegiška jo lyrika kėlus tris vertybes: gimtąją kalbą, tėvynę Lietuvą ir gamtą. O dramatinė jo trilogija – "Mindaugas" (1968), "Katedra" (1971), "Mažvydas" (1977) atsiverianti ir šiandien iš naujo kaip tautos savimonės kilimo įstabus pranašavimas. Buvę tenai tiesų, kurias ir kritikai nutylėdavo, nes autorius jau buvo išsikovojęs laisvės erdvę. Šiam poetui būvę ypač skaudžios išeivijos replikos (kaip "Krantų laida", "Pušis").

Apie poetą Joną Strielkūną gili įžvalga skyriuje "Žiedai yra tamsūs" (pagal J. Strielkūno rinkinį "Tamsūs buvo žiedai").

Strielkūno poetinės sistemos atrama – žemės jausmas ir jo idealai – senojų kaimo sankloda. Poetas kurias ramybės, darnos, grožio vaizdą. Menas ne atsako, o klausia. Strielkūno lyrika tą mintį ypač patvirtinanti. Tačiau šio poeto sugebėjimas esąs ir "... pasakoti-gyvai, nuotaikingai, su rupiom detalėmis, rimtumo ir pokšto raibuliavimu" (210 p.). "Tiksliais brūkš-

niais poetas piešia savo kartos portretą, kartodamas dramatišką pokario vaizdą, stebinas grakščiom personifikacijom, neerzinančiu sentimentalumu" (212 p.).

Apie poetą Marcelijų Martinaitį rašo skyriuje "Tiesi nugarą", ypač apie jo daugiausia ezopinių sukalbių išreikšusį Kuktį.

"Krioklys po ledu" – 1997 m. "Vagos" išleista Antano A. Jonyno meilės lyrikos rinktinė. Meilė šio autoriaus kūryboje – neatspėjamas, nesutvarkomas, pavojingas pasaulis, bet vis tiek patrauklus (231 p.). Kritiko požiūriu, A. Jonynas – stiprus poetas, kalbantis apie "gyvenimo išmintį" pašaipūniškai.

Paskutinis knygos skyrius "Būti kartu" – apie "Akiračius", knygą "Egzodo rašytojai" ir apie egzodo viršūnę – didįjį poetą Bernardą Brazdžionį.

Po to dar apie tragiškos lemties poetus – Salomėją Nėrį ir iš jaunesnių – Antaną Kalanavičių.

Atrodo, kritikas Valentinas Sventickas rašė ne klasifikuodamas į "gerus, geriausius" poetus, o nagrinėjo tik jo labiausiai pamėgtus pagal istorinę seką: kas užkliudė jo dėmesį anksčiau, kas vėliau.

Nedrįsdama kritiko kritikuoti, noriu išreikšti savo išpuodį: autorius kiek pervertinti – rašytojas Vytautas Petkevičius, Viktorija Daujotytė – kritikė (kur liečia jos knyga apie "Moters dalį") ir "Akiračiai".

Kažkas iš skaičių ši veikla apie V. Sventicką pasakė: "nori būti visiems geras, visiems įtikti..." Pridursiu: o kaip kitaip? Juk yra Rašytojų sąjungos pirmininkas. Be to, kiekvienas turi teisę į asmeninį skonį ir savą nuomonę apie reikšmingus literatūroje.

Valentinas Sventickas, LAISVĖ KURTI IR LAISVĖ TURĖTI. Esė, užrašai, literatūros kritika. Leidykla "Mūsų knyga". Dailininkas - Romas Orenas. Spausdino AB spaustuvė "Aušra". (Vytauto pr. 23, 3000 Kaunas). Tiražas 1,000 egz. Vilnius, 1998 m.

Sovietmečiu nužudyto a.a. kunigo B. LAURINAVIČIAUS kapas ir paminklas Švenčionėliuose 1998 m. vasarą. Prie paminklo – torontietis B. SAPLYS

Nuotr. V. Striužo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Knygas ne sau, o visuomenei kaupė žymusis advokatas, garbiausias Vilniaus bibliotekos steigėjas Tadas Vrublevskis (1858-1925), kurio gimimo 140-ąsias metines iškilmingai vilniečiai šventė lapkričio 9 d. Jo atminimas pagerbtas Rasų kapinėse, jubiliejine paroda ir Tado Vrublevskio skaitytoklos atidarymu. T. Vrublevskis gimė Vilniuje 1858 m. lapkričio 8 d. Aukso medaliu baigęs Vilniaus gimnaziją, studijavo mediciną St. Peterburge, kur įstojo į slaptą studentų būrelį. Nors vėliau, kaip "Lietuvos aide" (1998.XI.3) rašoma, jis persikėlė į Varšuvą, ten greitai buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą. Po dvejų tremties metų grįžęs, baigė St. Peterburgo universitetą teisės magistro laipsniu. Ten ir pradėjo advokato praktiką. Tėvui mirus grįžo į Vilnių, kur išgyveno iki mirties. T. Vrublevskis bendravo su lietuvių visuomene. Jo padėjėjais dirbo J. Vileišis, Aug. Janulaitis, M. Riomeris.

Spaudos draudimo metu T. Vrublevskis gynė Povilo Višinskio bylą. Atsidėjo iš tėvų paveldėtos bibliotekos darbams, įsteigė bibliotekos bičiulių draugiją, savo namuose rengdavo diskusijų popietes, į kurias lankydavosi tuometiniai lietuvių veikėjai – Jurgis Šaulys, broliai Biržiškis, Vl. Stašinskas ir kt. Dr. J. Basanavičius pasiūlius, T. Vrublevskis buvo išrinktas Lietuvių mokslo draugijos garbės nariu. E. ir E. Vrublevskių bibliotekoje buvo 89,000 tomų knygų, apie 20,000 rankraščių, 1,500 žemėlapių, muziejinių retnybių, numizmatikos bei dailės albumų. T. Vrublevskis ypatingą dėmesį skyrė rankraščių rinkimui, pirkto asmeninius dokumentus, vertingus autografus, istoriją liečiančius raštus. Šiuo metu didžioji tytybių dalis yra saugojama Mokslių akademijos bibliotekos rankraščių skyriuje. Sukakties proga ten buvo surengta T. Vrublevskio gyvenimo ir veiklą apžvelgianti paroda.

"Lietuvos prisikėlimas" - tokiu pavadinimu Lietuvos kino studijoje pradėtas kurti dokumentinis filmas apie tautos laisvėjimo laikotarpį, Persitvarkymo sąjūdį, valstybinės nepriklausomybės atstatymą. Filmą kuria kino režisierius Arūnas Žebriūnas ir operatorius Aloyzas Jancioras. Pasak jų, filmo užduoties parodyti, kaip Sąjūdžio suvienyta Lietuva padėjo spręsti globalinę pasaulio dekomunizavimo problemą, rašo ELTA (1998.XI.4). Taipgi filmo kūrėjai norėtų pagrindinį dėmesį skirti 35 Sąjūdžio pirmūnams 1988 m. birželio 3 d. susirinkusiems į Lietuvos mokslo akademijos salę. Renkama medžiaga - vaizdai, nuotraukos, pokalbiai su Lietuvos ir užsienio piliečiais, dalyvavusiais tų dienų įvykiuose. Filmui dalį lėšų skyrė vyriausybė, tačiau be rėmėjų būtų neįmanoma išsiversti.

Rytų Lietuvos mokyklose ši rudenį pradėtas ir iki mokinių žiemės atostogų tęsis šiuolaikinės lietuvių literatūros vakarų - dialogų ciklas "Žodi, paremk mūsų viltį". Susitikimuose su mokiniais ir mokytojais dalyvauja daugiau kaip dvidešimt įvairių kartų rašytojų. Lankomi Vilniaus, Šalčininkų, Trakų bei Širvintų rajonai. Šiuo projektu, kaip pastebi ELTA (1998.XI.11), stangiamasi aprėpti mišrias mokyklas, sudaroma galimybė betarpiškai pabendrauti su rašytojais. Toks literatūros vakarų ciklas vyksta jau trečią kartą. Šio rudens vakarai skiriami Adomo Mickevičiaus 200-osioms gimimo metinėms paminėti.

Dokumentinis filmas "Troškulis", parengtas režisieriaus Alg. Maceinos, š.m. lapkričio 10 d. buvo peržiūrėtas Lietuvos kino studijoje. Peržiūrėjime dalyvavo išeivijos verslininkas Juozas Kazickas su žmona Aleksandra. Filme rodomi po 1863 m. sukilimo į Saratovo guberniją ištremtų palikuonių išgyvenimai. Filmuota tos gubernijos Čiornaja Padinos kaime. Čia buvo apsigyvenę 50 tremtinių iš Lietuvos ir sudarė penktadalį viso kaimo gyventojų. Pasak ELTOS (1998.XI.12), filmo vyriausieji veikėjai – tremtinių palikuonys, kurie dar kalba lietuviškai, kasdien skaito Šv. Raštą, meldžiasi ir dainuoja lietuviškas dainas. J. Kazickas kaip tik yra gimęs tame kaime, praleidęs ten dalį jaunystės. Filmo režisierius Alg. Maceinai ir patarėjai – tautosakininkė Gr. Kadzytė jis įteiktos premijos.

Šiuolaikinės lietuvių dailės paroda oficialiai atidaryta š.m. lapkričio 3 d. Vilniaus "Vartų" galerijoje tęsiant Lietuvoje ciklą renginių, skirtų Latvijos nepriklausomybės 80-mečiui paminėti. Toje galerijoje ji veikė iki lapkričio 7 d. Po to ji buvo perkelta į Kauno Mykolo Žilinsko galeriją. Parodoje išstatyti 25-kių dailininkų tapybos, grafikos, skulptūros ir tekstilės darbai. ELTA rašo, kad jų visumą galima pavadinti tradiciniu vaizduojamuoju menu. Paroda buvo Lietuvon atvežta iš Strasburgo ir Paryžiaus, kur lietuvi menu domėjosi gausūs lankytojai iš įvairių pasaulio kraštų.

Vilniaus "Akademijos" galerijoje atidaryta išeivijos lietuvių dailininkų darbų paroda. Išstatyta 40 grafikos laktų, kuriuos Vilniaus dailės akademijai padovanojo Vokietijoje gyvenantis dailėtyrininkas bei dailės darbų rinkėjas Povilas Reklaitis. ELTOS žiniomis, jis su šeima 1941 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. Tiubingeno universitete gavo filosofijos daktaro laipsnį ir tapo pirmuoju profesionaliu lietuvių išeivijos dailėtyrininku. Tuoj po karo P. Reklaitis pradėjo rinkti išeivijos dailininkų kūrinius, sudarė didžiausią Vakaruose lituanistinį archyvą. Nuo 1956 m. jis ir Baltiesių draugija rengė parodas ir su jomis keliavo po Vokietiją. Daugelį metų archyvas buvo nejudinamas, kol pagaliau pasiekė Lietuvą. Apie P. V. Reklaitį LE rašoma, kad jis gimė 1922 m. gegužės 20 d. Kaune, lankė jėzuitų gimnaziją, studijavo Kauno, Vilniaus, Poznanės, Bambergo, Tiubingeno universitetuose psichologiją, meno istoriją ir bibliotekininkystę. J. G. Herderio instituto remiamas, rinko medžiagą apie Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės meno paminklus. Vokiečių kalba parašė daug straipsnių Lietuvos bei Europos meno temomis. Bendradarbiavo "Aiduose" ir LE, reikiški Vokietijos lietuvių bendruomenės veikloje.

A. Vytautas Petras Vygantas, žymus visuomenininkas, kultūros ir spaudos darbuotojas, po ilgesnės ir sunkios ligos mirė š.m. spalio 13 d. Dallas, Teksas valst., palikęs žmoną Mariją Ingelevičiūtę - Vygantiene, dukras Moniką ir Kristiną, brolį dr. Mindaugą Vygantą, kitus artimuosius ir plačią išeivijos visuomenę, kuriai daugelį metų atsidėjęs stropiai dirbo, buvo pavyzdžiu daugelyje sričių, kurios labai pasigės jo netekties. Velionis gimė 1930 metais vasario 17 d. Klaipėdoje. Karui baigiantis pasitraukęs į Vokietiją, kur Gross Hesepe 1948 m. baigė lietuvių gimnaziją. Studijavo Baltiesių universitete Pinneberge, vėliau Bruklne, NY, įsigijęs psichologijos bakalauro laipsnį. Toliau specializavosi pramonės psichologijoje Illinois universitete Urbanoje. Visą laiką veikė ateitininkuose, buvo vienas iš "Lituanus" žurnalo iniciatorių ir ilgamečiu jo redaktorius. Savo katalikiškąja veikla reikiškes ir tarptautinėje plotmėje. Buvo "Pax Romana" valdybos narys ir daugelį metų pirmininkas. Velionis palaidotas N. Pradėtosios Marijos seselių kapinėse Putname, CT.

Menininkų Dobužinskių šeimos archyvas nuo 1948 metų saugojamas Lietuvos valstybinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Š.m. lapkričio mėn. gauta iš Paryžiaus M. Dobužinskio sūnaus dailininko dekoratoriaus Rostislavo Dobužinskio siunta su Dobužinskių šeimos dokumentais, dienoraščiais, laiškais. Siuntos pagabenimu rūpinosi Lietuvos ambasada Paryžiuje. ELTA (1998.XI.12) rašo, kad Mstislavas Dobužinskis buvo vienas iš Lietuvos valstybinio teatro pradininkų, valstybės herbo kūrėjų, parašęs ir studiją apie Vyty. Rūpinosi senųjų paminklų apsauga. Jis – profesorius, tapytojas, scenografas, visuomenės veikėjas. Išvykęs iš Lietuvos 1939 m. kūrė dekoracijas Niujorko, Paryžiaus, Neapolio teatrams. M. Dobužinskis gimė Naugarde 1875 m. rugpjūčio 2 d. Nuo 1929 metų gyveno Kaune, kūrė teatro dekoracijas, dėstė meno mokykloje, įsteigė ir savo privačią meno studiją. Daug keliavo ieškodamas romantiškių kampelių. Snk.

Pagerbtas iškeliavęs aktorius

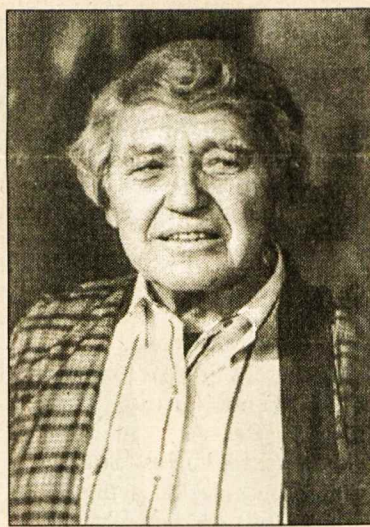
Los Angeles lietuvių dramos sambūris pagerbė velionį aktorį a.a. Vincą Dovydaitytį, palikusių ryškius pėdsakus teatrinėje išeivijos lietuvių veikloje

ALGIRDAS GUSTAITIS

Los Angeles lietuvių dramos sambūris 1998 m. spalio 24 d. pagerbė ilgametį jų vadovą Vincą Dovydaitytį, mirusį 1996 m. spalio 25 d. Susirinkimas įvyko teatralų bičiulių dr. Zigmo Brinkio įspūdinguose namuose. Pagerbimui-prisiminimui vadovavo velionies žmona teatralė Ema Dovydaitytėnė.

V. Dovydaitis, atvykęs į Los Angeles 1950 m., įsijungė į kultūrinę lietuvių veiklą. Rež. Juozas Kaributas ragino suburti teatrui tinkamus žmones. 1954 m. jau veikė Los Angeles dramos sambūris. V. Dovydaitis per 42 sambūrio veiklos metus pirmininkavo ar kitose jų veiklose pareigose reikiškę 32 metus. Repetacijos, dekoracijų rušimas dažniausiai vykdavo malonių Dovydaičių šeimos namuose, garaže, visad draugiškoje nuotaikoje.

Sambūrio buvo nutarta vaidinti tiksliai lietuvių autorių veikalus. Norėta ir visai naujų veikalių, skelbtą konkursai, premijuota geriausi rankraščiai. Iš viso vaidino 54 veikalus. V. Dovydaitis pasirinkdavo pagrindinius vaidmenis. A. Landsbergio veikale "Šviesa, kuri užsidegė", atliko koriko vaidmenį. "Penki stulpai turgaus aikštėje" – partizanų vado Antano vaidmenį. B. Pūkelevičiūtės veikale "Žmonės ir beržai" – vaidavo tėviškės pasiilgusių seną tėvą (vaidino 14 kartų). J. Gliaudos "Čiurlionyje" atliko būdingo gatvės muzikanto vaidmenį. Už jį penktame dramos festivalyje Dovydaitis pripažintas geriausiu antraeilio vaidmens aktoriumi. A. Skėmos "Žvilgė" vaidino Karįtoja. V. Mykoliaičio – Putino "Valdovė" vaidavo Krušną. Septintame teatrų festivalyje pripažintas iškiliausiu aktoriumi. A. Kairio veikale "Krikšto vanduo" atliko Jogailos vaidmenį. Ir kiti Vinco Dovydaičio vaidinimai buvo priminti labai palankiai. Ne tik tai užsienyje gyvenantieji lietuviai džiaugėsi Los Angeles dramos sambūrio vaidybine darbuote. Į juos dėmesį buvo atkreipę ir Lietuvoje gyvenantieji teatralai – 1989 m. jie pakvietė atidaryti Vilniaus akademino teatro sezoną. Kvietimą mieliai priėmė. Iš sovietinės okupacijos pakylančiai Lietuvai tai buvo nepaprastai svarbu. Pasiekimas ne lauktas: iš Los Angeles atvykusius teatralus Vilniaus teatralai apibėrė gėlėmis, dovanomis. Vi-

A.a. VINCAS DOVYDAITIS – Martynas Vaitys Birutės Pūkelevičiūtės veikale "Žmonės ir beržai" 1990 m.

si teatro rūmuose buvusieji jausmingai giedoję "Lietuva brangi...". Kiekvienam buvo aišku, koks neįkainojamai brangus žodis LIETUVA.

Namų šeimininkas dr. Zigmas Brinkis dėkojo atvykusiems, pažėrė gražių minčių mielo Vinco garbei. Dar kalbėjo Antanas Polikaitis, Algirdas Gustaitis, Alė Rūta, Petras Maželis. Kultūrininkė, teatralė, poetė Danutė Mitkienė, jau baigusi 99-tuosius gyvenimo metus, pakviesta, iš vaišių kambario pakilusi nuėjo į kalbėtojų skirtą dekoruotą pakylą. Išvalgiomis akimis ir visus pažūrėjusi, neapleidusi nė filmotojo, tvirtu, skardžiu balsu aiškiai dėstė savašias mintis taip sklandžiai, tarsi parinkta vaidilutė.

Mieloji Ema Dovydaitytėnė nuoširdžiai padėkojo mieliems V. Dovydaičio draugams, bičiuliams.

Naujas minėto sambūrio pirmininkas Aloyzas Pečiulis vadovauja teatralams po a.a. V. Dovydaičio mirties.

Atsiūsta paminėti

Solomonas Atamukas, LIETUVOS ŽYDŲ KELIAS. Nuo XIV amžiaus iki XX a. pabaigos. Redaktorė – Genovaitė Gustaitė, dailininkas – Jokūbas Jacovskis. Leidykla – "Alma littera" (Šermukšnių g. 3, Vilnius 2600). Vilnius, 1998 m., 432 psl.

EGLUTĖ, vol. 49, nr. 8, 1998 m. spalio, mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Redaktorė Regina Kučienė, administratorius – Viktoras Kučas, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441,

tel. 708 301-6410, faksas 708 301-6410. Metinė prenumerata \$15 (JAV), į Lietuvą ir kitus kraštus \$20 (JAV). Leidžia JAV LB švietimo tarnyba.

LITUANUS, vol. 44:3 ir vol. 44:4 (1998), trimėnesinis žurnalas anglų kalba menui ir mokslui. Leidžia "Lituanus Foundation, Inc." Redaktorės: V. Kelertienė (nr. 3) ir D. Kučėnaitė-Foti (nr. 4). Administracija: Lituanus, 6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629-2913, U.S.A. Metinė prenumerata \$10 (JAV).

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.75%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.75%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
1 metų term. indėlius4.00%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 6.10%
2 metų term. indėlius4.10%	1 metų 6.20%
3 metų term. indėlius4.20%	2 metų 6.30%
4 metų term. indėlius4.25%	3 metų 6.35%
5 metų term. indėlius4.50%	4 metų 6.40%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.75%	5 metų 6.40%
1 metų GIC-met. palūk.4.25%	Su keičiamu nuosimčiu 5.95%
2 metų GIC-met. palūk.4.35%	
3 metų GIC-met. palūk.4.45%	
4 metų GIC-met. palūk.4.50%	
5 metų GIC-met. palūk.4.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.35%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.45%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.75%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS"** kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldytuvus
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Lina Kuliavienė

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mieliai ir sąžiningai patarnauti

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

ANNETTE-PACIFIC 5 butai plius butas rūsyje. 469,000
Metinės grynos pajamos \$34,787. Prašo \$479,000.
RONCESVALLES-GE PARDUOTAS . 2 virtuvės. Prašo \$239,000.
Prašu skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".
NEMOKAMAS namų įvertinimas

SPORTAS

LIETUVŲ KONSTRUKTORIŲ LAIKINAI
A. GUSTAIČIUI 100 METŲ

ANBO-VIII

LIETUVA 3 Lt

Gen. Antano Gustaičio, aviacijos inžinieriaus ir lietuvių konstruktoriaus, 100-tosioms gimimo metinėms paminėti sukurtas dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
Jui be teisių kainuos nuo \$10,000 iki \$50,000. Tuo pačiu įstatymu numatyta, kad nuo 1999 vasario 2 dienos ne tik vairuotojas, bet ir automobilio savininkas bus nubaustas konfiskuojant automobilį mažiausiai 45 dienoms. 1997 metais 2,100 vairuotojų su sulaukymais teisėmis buvo pagauti vien tik Toronte ir apylinkėse. Šiuo metu net 47,000 Ontario vairuotojų yra atimtos vairuotojo teisės ilgesniam ar trumpesniam laikotarpiui.

Mississauga burmistrė Hazel McCallion buvo pagerbta išbuvus 20 metų tose pareigose. Pagerbimą suorganizavo M. Marland, Mississauga MPP ir jame dalyvavo apie 200 kviestų svečių. Burmistrė yra tokia populiari, kad per rinkimus neturi oponentų; nors jau 77 metų, bet energingai visur dalyvauja, net į kiekvienos miesto mokyklos baigimo šventę atsilanko diplomų įteikti. Ateina į visuomenės ir lietuvių mėnėjimus Anapilijai salėje. Mississauga turbūt vienintelis miestas Šiaurės Amerikoje, kuris neturi jokių skolų, ir miesto savivaldybiniai mokesčiai jau visa eilę metų nepakilo. Jau net H. McCallion žaidė profesionalių moterų ledo ritulio komandoje Kvebeke, o ir dabar kartais pasivažinėja riedučiais ("rollerblades").

Yonge ir Dundas gatvių sankryža, viena iš judriausių Toronte, bus pertvarkyta. Konkursu keliu, iš šešių architektų bendrovių, "Brown and Storey" buvo išrinkta kaip pateikusi geriausią planą. Pertvarkymas kainuos \$2.5 milijono. Nėkaip atrodanti eilė krautuvų rytinėje Yonge gatvės pusėje bus nugriauta, jų vietoje bus įrengta Dundas aikštė, su paaugštiniu pasirodymams/koncertams, pertvarkytas požeminio tramvajaus stoties, kuria kasdien naudojasi daugiau kaip 50,000 žmonių, įėjimas, įrengti keli fontanai. Toronto burmistras M. Lastman džiaugėsi, kad "dabartinis akį rėžiantis vaizdas bus pakeistas puošmena" – sakė, kad reikėjo jau seniai tą pakeitimą įvykdyti.

Vancouver/Whistler pasiūlymas rengti 2010 metų Žiemos olimpiadą laimėjo Kanados olimpinės sąjungos pritarimą. Pasiūlymus buvo padavusios taip pat ir Kvebeko miesto ir Kalgaro planuotojų grupės. Kvebeko miesto atmetimas sušalė dėl nemalonių pastabų iš miesto burmistro J.-P. L'Allier ir provincijos premjero L. Bouchard, kad "politinis įsikišimas" Kanados paveldo ministerės S. Copps nulėmė sprendimą. Sąjungos galutiniam balsavimui V/V derinys laimėjo 40 balsų, Kvebekas – 31; Kalgaris iškruto pirmame balsavime, surinkęs mažiausiai balsų. Tarptautinis olimpinis komitetas 2003 metais galutinai nusprendė 2010 Žiemos olimpiadą rengti Kvebeke.

Nuo kepenų uždegimo ("Hepatitis C") nukentėjusiems per neatsargius kraujo perpylimus Ontario sveikatos ministerija paskyrė \$200 milijonų, kurie bus išdalinti po \$10,000 kiekvienam iki šiol negavusiam valdžios kompensacijos. Anksčiau federacinė ir provincijų sveikatos ministerijos buvo paskyrusios \$1.1 milijono, bet tik tiems 6,600 nukentėjusių, kurių kraujo perpylimai buvo tuo laikotarpiu, kai kraujo švarinimo procedūros buvo pasiekiamos, bet nenaudojamos. Ontario sveikatos ministerė E. Witmer pareiškė, kad visi nukentėję turėtų būti traktuojami vienodai ir ji tikisi, kad šis provincijos nutarimas paskatins federacinę ir kitų provincijų sveikatos įstaigas kompensuoti nukentėjusius, kol jie dar gyvi. G.K.

mos olimpiados vietą. Anksčiau Torontas laimėjo KOS pritarimą kandidatui 2008 metų Vasaros olimpiados rengėjus. Šilts lapkritis stebino kanadiečius – ypač kai užsibaigė "El ninjo" srovės šildoma įtaka ir šalioji "La ninja" srovė perėmė iniciatyvą, meteorologai pranašavo Kanadai šaltą ir snieguotą žiemą. Bet įvyko priešingai: Montrealis pirmą sykį sutiko gruodžio mėnesį be sniego, Torontas lapkričio 30 beveik pasiekė rekordinę temperatūrą su +16.4 laipsniais Celsijaus (rekordas +17.6 C pasiektas 1991 metais). Ontario populiarūs slidinėjimo takai be sniego. Jų net dirbtiniu sniegu neįmanoma užkloti, nes šilume ore greitai ir vėl viskas nutirpsta. "Environment Canada" klimatologas D. Philips sako, kad per paskutinius 130 metų, kai oro temperatūros duomenys pasauliniu mastu buvo renkami, šie metai – ir kiekvienas mėnuo atskirai – buvo šiltesni, negu bet kurie ankstyvesni. Laukiama, kad "La ninja" parodys savo jėgą Kanadoje kitų metų pradžioje, o dabar jos įtaka jaučiamą Europoje, kur šaučia šalčiai ir temperatūra daug kur žemiau normalaus vidurkio.

El (darbo draudos) mokesčius Kanados finansų ministeris P. Martin pagaliau šiek tiek sumažino. Pasak jo, nuo sausio 1 dienos, EI ("Employment Insurance") mokesčiai bus mažesni ir darbininkams (iki \$59 mažiau per metus) ir darbdaviams (\$82 mažiau metams). Jį tuojau užsiėmė Ontario premjeras M. Harris, kuris nešiojasi visur plastikinį maišelį su 195 "loony" doleriais ir tvirtina, kad Otava turėtų grąžinti kiekvienam dirbančiam kanadiečiui tiek pinigų, nes tai "EI rezervus auginanti suma", renkama be reikalo. Tik šiais metais tie rezervai paaugo \$7 milijonais. Taip pat verta paminėti, kad nuo kitų metų sausio 1 dienos, Kanados pensijų plano mokesčiai bus pakelti didesne suma, negu EI mokesčių sumažinimas.

Nuo kepenų uždegimo ("Hepatitis C") nukentėjusiems per neatsargius kraujo perpylimus Ontario sveikatos ministerija paskyrė \$200 milijonų, kurie bus išdalinti po \$10,000 kiekvienam iki šiol negavusiam valdžios kompensacijos. Anksčiau federacinė ir provincijų sveikatos ministerijos buvo paskyrusios \$1.1 milijono, bet tik tiems 6,600 nukentėjusių, kurių kraujo perpylimai buvo tuo laikotarpiu, kai kraujo švarinimo procedūros buvo pasiekiamos, bet nenaudojamos. Ontario sveikatos ministerė E. Witmer pareiškė, kad visi nukentėję turėtų būti traktuojami vienodai ir ji tikisi, kad šis provincijos nutarimas paskatins federacinę ir kitų provincijų sveikatos įstaigas kompensuoti nukentėjusius, kol jie dar gyvi. G.K.

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakaras)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą
- * Keliones į šilts kraštus
- * Draugų
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą)
- * Dokumentų vertimą
- * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas

Kreipkitės visomis darbo dienomis
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Žinios iš Lietuvos

Lietuvos ledo šokių pora Margarita Drobizko ir Povilas Vanagas pateko į "Grand Prix" varžybų baigmę, kuri kovo mėnesį įvyks Rusijoje. Praėjusią savaitę paskutiniame atrankos pasirodyme Saporu (Japonija) vykusiose "NHK Trophy" varžybose Lietuvos atstovai buvo treči. "Grand Prix" varžybų baigmėje dalyvaus šešios poros.

Atvirame JAV plaukimo čempionate 25 m. baseine lietuvis Raimundas Mažuolis, atstovaujantis JAV, 50 metrų laisvuju stiliumi plaukęs 22,49 sek., užėmė trečiąją vietą. Pirmas buvo brazilas Fernando Scherero (22,18), antras amerikietis Sabir Muhannud (22,27).

Gruodžio 2 d. Lietuvos krepšininkai Taline žaidė 1999 metų Europos čempionato atrankos turnyro aštuntojo rato rungtynes su Estijos komanda ir sutriuškino ją 91:60. Lietuviams grupėje dar liko žaisti su Kroatija ir Islandija. Nežiūrint kas laimės šias rungtynes, Lietuvos krepšininkai jau yra užsitikrinę kelią į 31-ąsias Europos pirmenybių varžybas Prancūzijoje. Jei-ju ši sezono NBA pirmenybių neįvyktų, tai Arvydas Sabonis dalyvautų Lietuvos rinktinėje.

1997 metų Europos čempionė Lietuvos moterų krepšinio rinktinė 1999 metų gegužės 28 - birželio 6 d.d. dalyvaus Europos pirmenybėse Lenkijoje. Ten svarbiausia kova vyks dėl keturių vietų Sidnio olimpinės žaidynės.

Lietuvos moterų krepšinio komanda "Laisvė" dalyvaus I. Rochetti taurės turnyre.

Gruodžio 4 d. Marijampolės "Kraitėnės" krepšininkai žaidė su Panevėžio "Kalnapiilui". Laimėjo "Kalnapiilis" 96:85. Kauno "Atleto" krepšininkai laimėjo prieš Klaipėdos "Neptūną" 74:64, o Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšininkai 102:83 nugalėjo finansų krizės kamuojamą "Šilutę". Alytaus "Alita" krepšinio komanda gruodžio 5 d. nugalėjo Marijampolės "Kraitėnės" 80:74.

Lietuvos jaunių krepšinio komanda dalyvavo Hamiltone "Subway International Shootout" varžybose. Jie laimėjo prieš "St. Mary's" (Hamilton) 80:46, bet smarkiai pralaimėjo "Science Hill" (Tennessee) 49:72 ir dėl trečios vietos kovojo su "Tennessee High School" ir laimėjo 78:34. Gruodžio 6 d. jie žaidė draugiškas rungtynes Toronte su North Albion "Cathedral College" ir laimėjo 61:59.

Skautų veikla

Nario mokesť už 1999 m. v. si skautai-tės sumoka per tuntuos iki gruodžio 31 d. Labai svarbu ir kanadiečių sk. registracija, per kurią gaunamas draudimas. Užregistravę ir nario mokesť užmokėję gauna "Skautų aidą". Skautininkų nario mokesť renka ižd. v.s. V. Sendžikas tel. 416 233-4188.

Artėja Kalėdų švntės. Visi laukia dovanų. Skautams-tėms ar jų tėveliams geriausia dovana – "Lietuviška skautija", gražiai išleista 668 puslapių knyga, apžvelgianti iš-eivijos skautų-čių veiklą 1945-1985 m. laikotarpiu. Knyga galima gauti pas v.s. V. Sendžiką, tel. 416 233-4188 arba pas v.s. F. Mockų tel. 416 489-7735. F.M.

"Šatrijos" ir "Rambyno" tun-tų rengtos skautiškos Kūčios pra-ci-tų sekmadienį, gruodžio 6 Prisi-kėli-mo parapijos salėn sutraukė apie 300 įvairaus amžiaus dalyvių. Pradėta gražiais ir išradiniais draug-o-vių pasirodymais-inscenizacijomis, dainelėmis, vaidinimais. Prieš vaka-rienę maldą sukalbėjo klebonas kun. s. Augustinas Simanavičius, OFM, LSS vadovybės nutarimu ga-vęs 50 metų skautavimo ženklelį, kuris jam čia ir buvo įteiktas. Po klebono maldos ir visų drauge su-kalbėtų "Tėve mūsų" laulytos plot-kelės, sveikintasi, linkėta, išgyve-nant skautiškos šeimos pajautimą. Toliau vaišintasi tradiciniais Kūčių valgiais, pabendrauta, pašneku-čiuta. Kaip kasmet vakarienės ruoša rūpinosi ir daug dirbo vyr. skaučių "Birutės" draugovė. Kalė-dų senclis mažuosius pradžiugino iš maišo ištrauktomis dovanėlėmis. Renginys truko apie dvi valandas. S.

Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 110 milijonų dolerių

MOKA:

3.75% už 30-89 dienų term. indėlius	IMA:
3.75% už 90-179 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
3.75% už 180-364 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.00% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
4.10% už 2 m. term. indėlius	1 metų.....6.10%
4.20% už 3 m. term. indėlius	2 metų.....6.20%
4.25% už 4 m. term. indėlius	3 metų.....6.30%
4.50% už 5 m. term. indėlius	4 metų.....6.35%
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5 metų.....6.40%
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.45% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.45% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.50% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
4.25% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

su keičiamu nuosimčiu.....5.95%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komerčinis mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

MasterCard Interac PLUS

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama keliolikių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašu skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- Puošiamie lietuviški ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**

133 Roncesvalles Ave., TORONTO, ON. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniskai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsišviečiant Jūsų gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBŲ DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVIŲ TIESIAI I RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Vagiamas dirvožemis

Naujas Toronto dienraštis "National Post" 1998 m. lapkričio pradžioje paskelbė žinią, kad Izraelis vagia Libano dirvožemį. Kiti Toronto dienraščiai tylėjo.

Didžiosios Britanijos Londone leidžiamas savaitraštis *The Economist* 1998 m. lapkričio 14-20 d.d. laidoje išspausdino gan kandy gerai informuotą straipsnį su piešiniu: didelis vagišius su kauke, kastuvu ir dideliu maišu palieka didžiulę tuščią duobę Libane. Prie duobės stovi mažas supykęs žmogeliukas. Ant važiavimo galvos – gal jarmulkė ar kibucio kepuraitė. Supykęs ir sumišęs žmogeliukas – tai Libanas.

Straipsnyje "The great terrain robbery" *The Economist* rašo, kad iš okupuotos pietinės Libano teritorijos nuo rugpjūčio mėnesio sunkvežimiais derlinga Libano žemė gabenama per sieną Izraelin ir išpilama į netoliese esančias terasas. Jungtinių Tautų stebėtojai taikdariai apskaičiavo, kad išvežta 75,000

kubinių metrų žemės.

Tuo labai pasipiktino Libano vyriausybė. Parlamento pirmininkas Nabih Berri pasiuntė protesto notas Jungtinėms Tautoms, Arabų lygai ir Europos sąjungai. Užsienio reikalų ministras Bwez reikalauja kompensacijos ir grąžinti patraukti Izraelį į tarptautinį teisumą. Net Amerikos ambasadorius pareiškė susirūpinimą. Iš pradžių Izraelis paneigė vagystę kaip nesąmonę ar prasimanymą. Vėliau, kai Jungtinės Tautos patvirtino šį faktą, Izraelio kariuomenė, kuri kontroliuoja okupuotą teritoriją, o po to ir vyriausybė prisipažino. Buvo paaiškinta, kad tai buvo privati iniciatyva, dabar sustabdyta.

Libano vyriausybė atmetė tokį pasiteisinimą, nes į tą teritoriją Izraelio civiliai negali įkelti nė kojos be kariuomenės leidimo. Žemės grobimas negalėjo įvykti be kariuomenės leidimo ir žinios. Tuo pranešimas ir baigiasi. M.B.

Naujieji ateiviai-naujakuriai Toronte surengė Kaukių dieną linksmavakari su vaishimis ir sulaukė gausių dalyvių

Toronto lietuvių Maironio mokyklos mokinių ir mokytojų grupė Kaukių dieną (Hallowe'en)

SKAITYTOJAI PASISAKO

A. a. VLADĄ JAGĖLEVIČIŲ PRISIMINUS

1998-ųjų rugsėjo 24-oji – tai diena, kurią ilgai prisimins Vilniaus rajono Paberžės "Verdenės" vidurinės mokyklos moksleiviai ir mokytojai. Klasių auklėtojai pasikalbėjo su savo mokiniais, pasakodami, jog buvo laikai, kai ne vienas šviesaus proto žmogus, norėdamas išsaugoti save, su dideliu skausmu širdyje dėl Tėvynės netekties buvo priverstas iš jos emigruoti. Taip padaręs ir Vladas Jagėlevičius. Tačiau būdamas ir toli nuo savo artimųjų, gimtosios žemės, patirdamas ne mažiau vargo svetimojo šalyje, nepamiršo Tėvynės, stengėsi visokeriopai jai padėti.

Žinodami tai ir norėdami pagerbti velionį bei įgyvendinti jį pažinusių ir gyvenusių Toronte jo bendraminčių bei bendražiogių norą, verdniečiai būreliais pėsčiomis keliavo savo miestelio šventovėn, kurioje 12.30 v. buvo aukojamos šv. Mišios už žmogų, daug padėjusį Lietuvai išlikti, išgyventi, iškovoti laisvę ir nepriklausomybę.

Šios parapijos jaunas, tačiau malonus ir jau spėjęs autoritetą įgyti parapijiečių akyse klebonas kun. Rolandas Valskys šiltais žodžiais atsiliepė apie Vladą Jagėlevičių, gyvenusį Kanadoje. Manome, jog bendra malda už velionį stiprina visų mūsų dvasią, auklėja, neitiekia rimčiai ir leidžia suprasti, kad kiekvieno žmogaus gyvenimas yra be galo sudėtingas ir neretai reikalaujantis pasiaukojimo dėl kitų, dėl savo Tėvynės.

Paberžės "Verdenės" vidurinės mokyklos moksleiviai ir mokytojai dėkingi užsienio lietuviams už nuolatine ne tik dvasinę, bet ir materialinę paramą mokyklai, kuri labai reikalinga. Iš visos širdies linkime visiems lietuviškojo žuolito stiprybės ir Dievo palaimos!

Petras Mažeika,
Vilniaus rajono Paberžės "Verdenės" vid. m.-los direktorius

TEISĖ Į PALIKIMĄ

Lietuvoje, Lazdijų rajono savivaldybėje "Žvaigždė", buvo išspausdintas straipsnis apie Kana-

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

dos lietuvių Kęstą Asevičių, kuris nuo 1991 m. "kariuoja" su Lietuvos įstatymais už savo teisę į tėvo palikimą. Jo a.a. tėvas – nepriklausomos Lietuvos majoras a.a. Stasys Asevičius Teizių seniūnijoje, Versaminų kaime, turėjo namą, 23 ha žemės ir miško. Namą, kuris tarybiniais laikais buvo paverstas trąšų sandėliu, gražino, žemę ir mišką – ne. Žmogus perėjo per visas įstaigas, teismus ir – nieko.

K. Asevičius patyręs didelį nusivylimą Tėvyne ir jos įstatymais, ryžosi kreiptis į Europos žmogaus teisių gynimo įstaigas. Tačiau ir Kanados įstatymai nevisada apsaugo teisę į palikimą. Mano a.a. tėvas Vaclovas Navickas buvo Kanados pilietis, gyveno Hamiltono mieste, amžinam poilsiui atgale į Toronto Šv. Jono lietuvišką kapinių žemę. Karas, likimas išskyrė mano a.a. tėvus: tėvą nubloškė į Vakarus, mane ir mamą į Tolumus Rytus. Ilgus metus vienas apie kitą nieko nežinojome. Tėvas Kanadoje vedė antrą kartą lietuvių Nataliją, bet ir toliau ieškojo manęs, nes buvau jo vienintelis vaikas. Ir tik prieš jo mirtį, suradome vienas kitą.

Tėvui mirus, liko testamentas, kuriuo visas turtas liko jo žmonai iki gyvos galvos. Po jos mirties viskas turėjo būti padalinta į dvi dalis: viena man, kita – jos giminaitei. Testamentą vykdytoja buvo paskirta mano pusseserė. Natalija pardavė tėvo namą, vasarvietę ir persikėlė gyventi į Floridą. Toronte nupirkė butą, visus finansinius reikalus Kanadoje pavedė tvarkyti testamentą vykdytojai. Deja, Natalija susirgo Alzheimerio liga. Iš Floridos ją parvežė į Torontą ir apgyvendino senelių namuose. Butą Toronto mieste pardavė testamentą vykdytoja, o namą Floridoje – kita mano pusseserė. Jos abi man paaiškino, kad įvykdė tetos Natalijos valią. Bet kokią valią gali turėti neveiksnus žmogus, kuris jau pamiršo savo vardą ir gyvena iliuzijų pasaulyje?

Ir kam Kanadoje rūpi, ar Vaclovo Navicko valia įvykdyta? Oficialiai mano tėvai nebuvo išsiskyrę (mama gyveno ir mirė būdama E. Navickienė). Tėvui mirus, mums buvo pasiūlyta per LTSR Raudonąją kryžį ieškoti tėvo palikimo. Mes atsisakėme. O dabar mano pusseserės atliko tai, kas joms nepriklausė. Taigi ir Kanados įstatymai nėra tobuli.

Nerutė Navickaitė, Leipalingis

APIE LIETUVĄ BELGIJOJE

Pas mane lankėsi du jauni flamai, kuriuos domina Baltijos kraštai. Vienas skaito paskaitas Leuven'o universitete ir sako, kad labai sunku išaiškinti studentams Baltijos kraštų padėtį. Taigi sumanė išleisti knygą apie Baltijos kraštus. Toji knyga jau pas leidėją. Turės tris skyrius – istorinį, politinį ir kultūrinį.

Turėjau iš senų laikų gražią fotografiją (gavus iš draugės) su grupe lietuviškų šokių šokėjų, apsirengusių puošniais tautiškais drabužiais. Daviau tą fotografiją, gal galės panaudoti, nes visi ant tos fotografijos buvo labai gražūs, tiek drabužiai, tiek jaunuolių veidai.

Antrasis flamas tai pats vienas išmoko lietuviškai, yra Lietuvoje

keletą kartų buvęs ir įsigijęs draugų. Tas žmogus ypatingai gabus kalboms, nes kalba be jokio akcento ir klaidų. Gal tik kartais kokio naujo žodžio nežino. Tikrai nuostabu, kai pagalvoji, jog Lietuvoje yra žmonių, kurie dešimtmečiais ten gyvena ir nemoka lietuviškai.

Juos labai nustebino tai, kad Lietuvoje reikalaujama pilietybės iš tų žmonių, kurie, gyvendami užsieny nori atgauti tėvų ar savo nuosavybę Lietuvoje. Apie tai dabartiniai Lietuvos pareigūnai Briusely nežodžio nėra ištarę. Toks reikalavimas yra prieš tarptautinius nuostatus, ir kol Lietuva su tuo nesiskaitys, jos niekas nenorės nei į ŠAS, nei į Europos sąjungą. Jiems papasakojau, kaip mano tėvo nuosavybę Telšių miesto savivaldybė atidavė kitam, o man rašo – galėsi bylinėtis, kai turėsi Lietuvos pilietybę. Tie flamai ėmė juoktis. Juk bylinėtis gali visame pasaulyje. Bet mano vienas bičiulis Vokietijoje ir aš visai nenorime atsiskaityti europietišku pilietybiu, o tarnauti dviem dievams pas mus neleistu. Amerikiečiai tai gali turėti dvi pilietybes, bet ne belgai ar vokiečiai.

Zenta Tenisonaitė, Belgija

PARAMA LAPTEVIEČIAMS

Jonas Tarvydas iš Hamiltono, po 45 metų pirmą kartą atvykęs į Lietuvą, džiaugėsi laisve. Sužinojęs apie tremtinių brolį "Lapteviečią", kurios tikslas – įamžinti lietuvių trėmimų atminimą, ėmė remti jos darbus. Brolį išleido keletą tremtinių atsiminimų knygų, jų tarpe vieną rusų kalba, kurią skaito Lietuvoje ir Rusijoje gyvenantys rusai. 1991 m. "Lapteviečių" pastangomis lietuvių liaudies muziejuje Rumsiškės pradžioje statyti Ledžio salos jurtu-žemėnė, kurios prieglobstyje tremtiniai gelbėjosi nuo mirties. Jos statybai lėšų aukėjo Jonas Tarvydas, V. Vilkaitis iš Australijos, Hamiltono šaulės, Lietuvos tremtiniai ir kiti. 1992 m. rugpjūčio 23 d. jurtu-žemėnė buvo pastatyta. Kasmet, minint Gedulo ir vilties dieną (birželio 14), prie jos renkasi tremtinių šeimos su vaikais ir vaikaičiais paminėti tremtyje žuvusių, aptarti ateities darbus. Šiuo metu jurtu nuolat lanko mokiniai, Lietuvos žmonės ir užsienio svečiai. Juos sutinka ir apie gyvenimą tremtyje papasakoja brolių nariai-tremtiniai.

1998 m. liepos 5 d. mirė Jonas Tarvydas. Jo patriotizmas, rūpestis Lietuva ir pagalba ilgai liks mūsų atmintyse ir širdyse. Jo atminimui pagerbti "Laptevių jūros tremtinių brolia", Birutės ir Vytauto Biretų rūpesčiu, iš Kanados gavo 510 dolerių. "Tėviškos žiburiai" puslapyje paskelbtos aukojusių pavardės: B. V. Biretos, G. A. Tarvydai, E. M. Tarvydai, I. P. Tarvydai, A. S. Karnai, L. Čekauskas, S. Dalius, J. Deveikis, P. S. Kanopai, P. Krivinkienė, A. Mačiulaitienė, A. Petraitienė, J. R. Pleinai, A. Prunskas, J. M. Rybiai, J. Stankus, M. Borusienė, N. Kisiūnienė, R. A. Simanavičiai, A. Senkus, L. Štūkienė, D. Vaitiekūnas. Lapteviečių vardu nuoširdžiai dėkojame visiems, remiantiems mūsų veiklą. Gautas lėšas numatome skirti naujų knygų, primenančių tragiškų lietuvių tautai metus, leidybai, tremtinių bendrijos renginiams.

Jonas Puodžiūnas, valdybos narys,
V. Vaitkaus 9 - 146,
2050 Vilnius

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West **416 763-5677**
(Prie Jane St.)

Victor Rudinskas, Broker

RUBY REAL ESTATE LTD.

27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas

♦ Komisas 3½%

♦ Toronto Real Estate
Board narys

Tel.: 416 249-7829

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilų ir namų draudos bei jau apdraustų automobilų ir namų draudos reikalais kreiptis į **Rimą Drešerį**; dėl visų komercinių draudų – į **Richardą Drešerį**.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į **Rick Drešerį**

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

WALTER V. DAUGINIS

INSURANCE - DRAUDIMAS

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO Š.M. LAPKRIČIO 1 D.

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE

300 North Queen St., Suite 105N

Etobicoke, Ont. M9C 5K4

(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)

Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305

Faksas 416 620-7584

KAUNAS

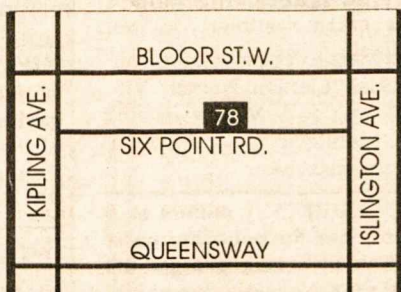
EUROPEAN MEAT & DELI PRODUCTS

78 Six Point Road, ETOBICOKE 416 233-0610

Specialios kainos:

Daktariška dešra	\$1.79 sv.
Mėgėjų dešra	\$1.79 sv.
Maskvos dešra	\$5.99 sv.
Odesos dešra	\$3.69 sv.
Naminė dešra	\$4.99 sv.
Kapotas kumpis	\$3.99 sv.
Kumpis "Black Forest"	\$2.89 sv.
Dešrelės	\$1.79 sv.
Sardelės	\$1.79 sv.
Malta kiauliena	\$0.99 sv.
Malta jautiena	\$1.99 sv.

Mėsos produktai gaminami vietoje.
Didelis pasirinkimas mėsos produktų
fabriko kainomis (wholesale).

DARBO VALANDOS:
pirmad.-trečiad. 9 v.r – 6 v.v.
ketvirt.- penktad. 9 v.r – 7 v.v.
šeštadienį 9 v.r – 5 v.p.p.
Sekmadienį uždaryta

TORONTO

Anapilio žinios

– Gruodžio 2, trečiadienį, Tillsonburgo kapinėse palaidotas a.a. Viktoras Nemūra, 80 m. amžiaus. Gruodžio 4, penktadienį, palaidota a.a. Regina Valickienė, 69 m. amžiaus. Gruodžio 5, šeštadienį, Delhi kapinėse palaidotas Juozas Venčius, 74 m. amžiaus.

– Ateinantį savaitgalį Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Mišios bus ne sekmadienį, bet šeštadienį (gruodžio 12) 3 val. po pietų.

– Adventinis susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje bus gruodžio 12-13 d.d. Susikaupimą praves kun. Edmundas Putrimas šia tvarka: gruodžio 12, šeštadienį, 2 v.p.p. Mišios su pamokslu (Anapilio autobusėlis tą dieną maldininkus paims nuo Islington požeiminių traukinių stoties 1.30 v.p.p. ir parveš atgal po pamaldų); gruodžio 13, sekmadienį – pamoksliai Mišių metu. Išpažinčių bus klausoma abidvi dienas prieš ir po pamaldų.

– Pirmosios Komunijos pasirušimui vaikučiai jau registruojami sekmadieniais zakristijoje, o šokiadieniais – klebonijoje.

– Kalėdų eglutė vaikams bus gruodžio 20, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių. Ruošia parapijos Jaunų šeimų sekcija. Registracija vyksta sekmadieniais parapijos salėje.

– Anapilio knygyne gauta dail. Rimos Mačikūnaitės ranka pieštų kalėdinių ir šiaip įvairių sveikinimų atvirukų bei dail. G. Valiūnienės kūrinių katalogų. Taipgi galima įsigyti ir kitokių kalėdinių atvirukų bei Kūčių plotklių.

– Prisikėlimo par. kredito kooperatovo kalendorių galima gauti Anapilyje veikiančiame skyriuje.

– Mišios sekmadienį, gruodžio 13: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Oną Brokaitienę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje sekmadienį, gruodžio 13: 3 v.p.p. už a.a. Igną Pakarną; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje šeštadienį, gruodžio 12: 3 v.p.p. už a.a. Eleną Augustinavičienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Trečio Advento sekm. pamaldos įprastu laiku 9.45 v. ryto.

– Jaunimo pamaldos ir Vaikų eglutė įvyks gruodžio 20 d., 2 v.p.p.

– Kūčių vakaro pamaldos su šv. Komunija gruodžio 24 d., 6 v.v.

– Kalėdų ryto pamaldos, be šv. Komunijos, 9.45 v. ryto. Sekmadienį po Kalėdų pamaldos taip pat 9.45 v. ryto.

– Prieš Kalėdas klebonas aplankys visus ligonius bei senelius su šv. Komunija.

– Atsilankydami į pamaldas parapijiečiai prašomi pasiimti 1999 metų aukojimo vokelius.

– Parapijos išdėtininkė Melita Bumeister praneša visiems parapijiečiams, rėmėjams ir svečiams, kad pagal Kanados valdžios įstatymą visi, norintieji gauti 1998 m. aukojimo pakvitavimus, prašomi savo numatytas š.m. aukas atiduoti parapijai iki gruodžio 31 dienos. Aukos, gautos po šios datos, bus priskaitomos ateinantiems 1999 m.

– Lapkričio 21 d. mirė Bronius Prankevičius, 75 m. amžiaus; po gedulinį pamaldų Išganytojo šventovėje lapkričio 25 d. velionis buvo išlydėtas į Šv. Jono lietuvių kapines. Paliko liūdinčius žmoną Martą, sūnus Ričardą ir Andrių, dukras Dianą ir Kristą.

– Lapkričio 25 d. po ilgos ligos mirė Ieva Jurkšaitienė, seniausia parapijiečių, sulaukusi 96 m. amžiaus. A. a. Ieva gimė Tauragės apskrityje, Dapkiškių kaime. Lapkr. 30 d. po gedulinį pamaldų Išganytojo šventovėje, buvo išlydėta į Šv. Jono lietuvių kapines. Velionė paliko liūdinčius dukras Lėną Jurkšaitę ir Martą bei Oną Galinaitienę, sūnų Petrą, 4 vaikaičius ir 4 provaikaičius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Branas Basyas aukojo \$104 muziejui, prisidėdamas prie Kanados lietuvių palikimo išsaugojimo.

Maironio mokyklos žinios

– Gruodžio 5 d., "TŽ" redaktorė ir valdybos pirmininkė Ramūnė Jonaitienė lankėsi mokykloje ir supažindino septyni, aštunto skyrių ir lit. kursų mokinius su "TŽ" leidyba.

– Gruodžio 12 d., 9 v.r. Toronto oraustotyje tarptautiniame kalėdiniame koncerte mokyklos kanklių ansamblys pasirodys su trumpa programėle.

– Gruodžio 12 d. įvyks mokyklos metinė Eglutė. Tėveliai yra kviečiami ateiti į mokyklą 11 v.r. ir dalyvauti Eglutėje.

– Maironio mokykloje po Kalėdų švenčių pamokos prasidės sausio 9 d.

– Mokyklą parėmė: J. Rinkūnienė \$100 auka a.a. Antano Rinkūno atminimui; "Danaitis and Associates" bei J. Kuliešius ("Printing Net") įvairias raštinės reikmenis.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojio parapijos jaunimo choras, vad. D. Viskontienės ir Lietuvos kankinių parapijos vaikų choras "Angeliukai", kuriam vadovauja N. Benotienė.

– Parapijos prieškalėdinis susikaupimas vyks gruodžio 19-20 d.d. Jam vadovaus kun. J. Sasnauskas, OFM.

– Knygos formos kalendorius, 1999 metams, spaudai paruoštas finansų sekcijos nario St. Prakapo, jau platinamas kioske.

– Šv. Pranciškaus trečiojo ordino narių Mišios ir susirinkimas vyks šį ketvirtadienį, gruodžio 10, 10 v.r.

– Parapijos tarybos susirinkimas nukeltas į gruodžio 14 d., 7 v.v. Visi nariai prašomi susirinkime dalyvauti.

– Kūčių vakarą kalėdinės muzikos koncertas prasidės 9.30 v.v., Bernelių Mišios 10 v.v. Po Mišių visi parapijiečiai kviečiami į parapijos salę pasivašinti kava ir pyragais, kurijos paruoš Katalikių moterų dr. jos parapijos skyrus narės.

– Mišios sekmadienį, gruodžio 13: 8.15 v.r. už a.a. Adolfą Vilkų; 9.15 v.r. už a.a. Konstanciją Čer-nauskienę; 10.15 v.r. už a.a. Juzę Kudžmauskienę, už Sukauskų ir Sodaičių mirusius ir specialia intencija; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, gruodžio 6, popietėje dalyvavo 164 asmenys. Svečių knygoje pasirašė gydytoja Irena Sabienė iš Kauno, Tautos fondo JAV pirm. Algis Vedeckas. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė Lydija Balsienė.

– LN valdybos posėdis – sausio 7, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN valdyba kviečia atsilankyti visus LN darbuotojus, bingų savanorius, moterų, vyrų būrelių kultūros komisijos narius bei "Atžalyno" atstovus gruodžio 17, ketvirtadienį, 6 v.v. į kalėdinį pobūvį Gėdiminio menėje.

– Gruodžio 13, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN "C" salėje bus rodoma vaizdajuostė – Antroji pasaulio lietuvių dainų šventės šokių diena "Žalgirio" stadione.

– Naujųjų metų sutikimas – Vytauto Didžiojo menėje. Stalai numeruoti, rezervuojami iš anksto. Bilietai parduodami LN raštinėje tel. 416 532-3311. Įėjimas – \$50 asmeniui.

– LN raštinė ir "Lokio" svetainė bus uždarytos 6 v.v. Kūčių dieną – gruodžio 24 ir Naujų metų išvakarėse – gruodžio 31. LN raštinė nedirbs Kalėdų dieną bei Naujų metų dieną sausio 1. Svetainė "Lokys" bus uždaryta Kalėdų ir Naujų metų dienomis.

– A. a. Onos Jakimavičienės atminimui LN nario įnašs \$100, dukterys Regina Bražukienė, Alina Ramanauskienė ir Antonija Petrulienė pageidauja perkelti į Slaugos namų fondą. Iš viso \$1,625 aukota slaugos namams.

– Slaugos namams aukojo \$50 Teodoras Stanulis. Aukos slaugos namams priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Keltuvo vajui \$100 aukojo F. Juzėnas.

– "Angeliukų" chorui \$25 aukojo F. V. Mockai.

– Išėjusių lietuvių klierikų studijų fondui \$50 aukojo E. Ališauskienė.

– N. Daugėliškių parapijos Šv. Kazimiero globos namams \$50 aukojo E. Ališauskienė.

– Parapijos socialinės sekcijos prieškalėdiniam ligonių lankymui \$250 aukojo Anapilio moterų būrelis.

– Šv. Kalėdų proga Juozas Rovas "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

Anapilio vaikų darželio auklėtiniai su mokytojomis, Kaukių diena (Halloween) š.m. spalio 31 d. aplankė "Tėviškės žiburius"

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

ANAPILYJE su orkestru "MAJOR MUSIC"

gruodžio 31, ketvirtadienį, nuo 7 valandos vakaro

- * Šilta vakarienė su vynu 7.30 v.v. punktualiai
- * Šalti užkandžiai po 12 valandos vakaro
- * Nemokamas baras * Šampanas, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto – sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas Reginą Celejewską tel. 416 231-8832.

Visus dalyvauti maloniai kviečia –

Anapilio parapijos tarybos administracinė sekcija

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta nuo lapkričio 15 d., sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

Toronto lietuvių choras "Volungė" rengia tradicinį kalėdinio pasirodymo bei muzikos koncertą "Teslinksmina dangūs, tedžiugauja žemė!" Programą papildys vaikų choras "Angeliukai", Maironio mokyklos kanklių ansamblys, solistai ir muzikantai. Koncertas įvyks š.m. gruodžio mėn. 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Visi yra maloniai kviečiami. Įėjimas – \$10 asmeniui; vaikams \$5.

A. N. Toronto Lietuvių pensininkų klubo valdyba ruošia Kūčias ketvirtadienį, gruodžio 24, 5 v.p.p. III-čio aukšto menėje. Įėjimas \$12 asmeniui. Pakvietimai gali gaunami pas p. Derviniene 416 767-5518, arba p. Rupkalviene 416 769-9689.

Kalėdinių laikotarpiui skirtas, "Music at Humbercrest" rengtas koncertas įvyko praėjusio sekmadienį, gruodžio 6, Humbercrest United Church patalpose. Programą atliko gitaristas M. Bracken, sopranas N. Martinecz, fleitistė S. Kutertan ir pianistė I. Beresnevičienė (Beres). Skambėjo J. S. Bacho, M. Giuliani, Ch. Gounod, R. Schumann'o, W. A. Mozart'o, A. Scarlatti ir kt. kūrinių. Koncerto pasiklausyti buvo susirinkęs nemažas lietuvių būrys. Kitas šios muzikinės grupės koncertas numatomas balandžio 11 d.

Lietuvių partizanų ansamblio "Girių aidas" koncerto, įvykusio 1998 m. spalio 3 d. Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte, gautas pelnas \$815.53 ir surinktos aukos \$1,490. persiųsti Lietuvos partizanų globos fondui Čikagoje. Aukotojų sąrašai išskabinti parapijų, Lietuvių Namų ir Vilniaus rūmų skelbimų lentose. Rengėjai

A. a. Reginos Valickienės atminimui, užjausdamis vyrą Stasį, sūnus Andrių ir Tadą su šeimomis, brolį Vytautą, Birutę ir Teodorą Stanulį "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A. a. Reginos Valickienės atminimui Aldona ir dr. Aleksas Valadkos "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Reginos Valickienės atminimui Bronė ir Vytas Palilioniai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

A. a. Jono Tamoliūno atminimui pagerbti David ir Danutė Račkaitai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

Mylimos mamos a.a. Monikos Jurksienės vienerių metų mirties prisiminimui Zuzana Jonikienė, Hamilton, Ont., "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

Kviečiame visus į Naujų metų sutikimą

1998 m. gruodžio 31, ketvirtadienį, 8 v.v.

Toronto Prisikėlimo parapijos parodų salėje

KVIEČIAMOS ŠEIMOS SU VAIKUČIAIS

Bus karšti ir šalti užkandžiai, vynas ir šampanas.

Gros smagi muzika. Kaina – \$25 asmeniui.

Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto pas D. Botyrienę

tel. 416 769-8488 ir S. Fabricienę tel. 416 762-5419.

"Naujakurių centras"

Iškilni šventė. KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrus Anapilyje š.m. gruodžio 6, sekmadienį, surengs metinę savo šventę. Jos narės su draugijos veliava dalyvavo pamaldose, kurias laikė ir pamokslą pasakė kun. K. Ralys. Muziejiaus salėje įvyko visuomeninė dalis. Prel. Pr. Gaidai sukalbėjus invokacija, skyrus pirminkė A. Augaitienė padarė pranešimą apie skyrus veiklą, ypač labdaros srityje, perskaitė gautus padėkos laiškus iš Lietuvos. Kun. K. Ralys pasakė kalbą apie Išganytojo Motinos Marijos Nekalto Prasidėjimo šventę, jos reikšmę kasdieniame gyvenime ir apie našlaičių bei senelių globos namus, jo pastatytus N. Daugėliškyje. Pirm. A. Augaitienė draugijos skyrus vardu įteikė labdaros čekius Kiauklių parapijos karitatyvinei veiklai per prel. Pr. Gaidą ir N. Daugėliškių globos namams per kun. K. Ralį. P. Gurdienės paruoštomis vaišėmis stiprinosi gera šimtinė dalyvių – narių su šeimomis, viešnių bei svečių, kurių tarpe buvo ir Lietuvos gen. garbės konsulas inž. H. Lapas su žmona.

Po vaišių visi dalyvavo gausioje loterijoje. Daugeliui teko skyrus narių parūpintus įvairaus pobūdžio dovanos. Tuo ir baigėsi iškilni šventė, atskleidusi draugijos skyrus metinę veiklą, siekiančią net ir Lietuvą. Inf.

KLK moterų dr. jos centro valdybos pirm. Angelika Sungailienė kalbėjo Toronto Prisikėlimo parapijos skyrus susirinkime lapkričio 29 d. pabrėždama, kad narės uoliai įsijungusios į platų labdaros darbą, kad dirbančiai gyvenimas visuomet gražus ir vertingas. Meninę dalį atliko D. Viskontienė ir D. Radtikiene duetu padainuodamos harmonizuotų lietuvių, vokiečių ir ispanų dainų, akompanuojant muz. J. Govėdai. Parapijos skyriui vadovauja I. Vibrienė.

St. ir J. Sinkevičiai atsiuntė \$200 auką labiausiai paramos reikalingiems Lietuvoje, kaip patys aukotojai rašo "buvusiemis tremtiniais ir apleistais vaikais, kuriais niekas nesirūpina". Šv. Kalėdų palaima tegu būna gerosios aukotojų.

KLK moterų dr. jos centro valdyba A. a. Juozui Vaškelei mirus, jo atminimui aukojo: ses. Nijolės Sadūnaitės globojamiems sergantiems vaikučiams "Kovai su vėžiu liga Lietuvoje" \$20 – B. T. Stanuliai, I. O. Turczyn, P. Čurlys, E. H. Stepačiai; \$10 – L. V. Sendžikai, V. Lėverienė, I. Kaliukevičienė, A. I. Zalagėnai; \$5 – V. Gudelis. M. P.

A. a. Aldonos Kryžanauskienės 3-jų metų mirties prisiminimui vyras Viktoras Kryžanauskas "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Algirdo 2 metų ir a. a. Adelės 3 metų mirties sukaktį su liūdesiu minėdami, tėvai Liucija ir Kostas Meškauskai, dukros Andria ir Diana "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

A. a. Mykolas Juodviršis, Montrealyje gyvenęs "TŽ" skaitytojas, testamentiniu palikimu "Tėviškės žiburiams" paskyrė \$1,000. Čekis gautas iš Rūta Pocauskas notaro įstaigos. Leidėjai dėkingi už paramą.

Atitaisymas. Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje \$100 aukojo S. Matulevičienė, o ne R. Matulevičienė kaip buvo "TŽ" 49 nr. paskelbta.

JEI KAS NORĖTŲ į namus ar į rengiamus švenčių pobūvius pasiūlyti Kalėdų senelį, juo pabūti sutinka Linas Narušis. Skambinti tel. 905 277-1128.

MOTERIS iš Lietuvos ieško darbo. Galėtų prižiūrėti vaikus ir slaugyti senelius. Skambinti tel. 905 278-3309 nuo 4 v.p.p. – 7 v.v. arba paklikti pranešimą.

HAMILTONO LIETUVIŲ NAMUOSE "RAMBYNE" yra laisvų butų. Teirautis pirm.-penktad. tarp 9-12 val. tel. 905 526-8281.

MONTREAL

Per paskutinę KLB krašto tarybos sesiją Otavioje buvo pavesta KLB Montrealio apylinkėi sudaryti KLB Garbės teismą. Skelbiame šio teismo sudėtį – pirm. Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė, sekr. Bronius Staškevičius, nariai Genovaitė Kudžmienė, Jonas Adomonis ir Bronius Niedvaras. Garbės teismo adresas – 667 Allard, Verdun, Que. H4H 2C4.

Pakartotiniai pranešama, kad Aušros Vartų šventovėje Kūčių vakare Bernelių Mišios bus 10 val. Vidurnaktį jokių pamaldų nebus.

Montrealio lietuvių aukšnio amžiaus klubas "Rūta" paskutinį lapkričio savaitgalį Aušros Vartų parapijos salėje surengė mugę-bazarą. Per dvi dienas veikė įvairios krautuvėlės, kavinė ir loterijos. Didžiausią pasisekimą turėjo gausi "tūkstantinė" loterija, kurios bilietėlius atvyniojęs, čia pat galėjai sužinoti savo laimę. Sekmadienį buvo skanių blynų pietūs. Mugę lankė daugiausia parapijiečiai bei artimi parapijos kaimynai. Nors buvo prašyti įdėti skelbimus trys vietiniai sa-

vaitraščiai, leidžiami prancūzų ir anglų kalbomis, bet jų spaudoje nepasirodė.

Tokia mugė pareiklauja daug darbo. Gerai, kad klubas turi energingą organizatorę Stasę Baršauskienę. Ji viską tiksliai numatė, susikvietė pareigingas talkininkes bei talkininkus ir pati visur bėgiojo ir dirbo.

KLK moterų dr. jos Montrealio skyriaus narių susirinkimas šaukiamas gruodžio 20 d., po 11 val. Mišių Seselių namuose.

Montrealio skautai ruošia Kūčias gruodžio 18 d., penktadienį, 7 val. vakare Aušros Vartų parapijos salėje.

A. a. Marija Karkazaitė-Mažeikienė, 79 m. amžiaus, nuvažiavus pas sūnų į Torontą, mirė lapkričio 18 d. Po gedulinį pamaldų Šv. Trejybės šventovėje, Willowdale, Ont., lapkričio 20 d. palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ont. Liko sūnus su šeima, duklė ir keturios seserys bei du broliai Lietuvoje. B. S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasielavimas nepareigoja apsidrausti.

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paukojo "Tėviškės žiburiams":

\$58 – Aldona, Juozas ir sūnus Antanas Petrauskai; \$50 – O. J. Kirvačiai; \$48 – Zita Didžbalienė; \$40 – Zosė Martinaitienė ir Juozas Zideikis; \$30 – Benas ir Vera Cvirkos, Simcoe, Ont., Juozas ir Marytė Rybiai, Hamilton, Ont., Marytė Genčiūnienė, Onutė ir Vytautas Taseckai, Zosė Styrienė ir Bronius Urbonavičius, I. J. Meiklejohn, Z. P. Augačiai, E. Bersienė ir vaikai, J. K. Dervaičiai ir G. Kudžmaitė, St. Catharines, Ont., A. I. Jurcevičiai ir šeima; \$28 – Bronė Stankaitienė; \$25 – T. G. Cipariai, Rodney, Ont., Stasys, Anelė Urbonavičiai, Hamilton, Ont., Erika ir Vincas Sakai-Sakavičiai, Hamilton, Ont., Aleksas ir Veronika Paulioniai, St. Catharines, Ont., Emma Gudinskienė ir šeima, Simcoe, Ont., Povilas ir Stasė Kanopai, Hamilton, Ont., Kostas ir Klara Stankai, St. Catharines, Ont., Kristina ir Adomas Biretai, A. G. Skaisčiai, Grimsby, Ont., J. Z. Mažonai, Ramutė ir Jeronimas Pleinai, Hamilton, Ont., Vytautas Vaidotas, Jonas ir Irena Nacevičiai, Joana Valiukienė, Prima ir Bronius Sapliai, Irena ir Viktoras Prišcepionkos, Ottawa, Ont., Sofija ir Juozas Skučiai, Montreal, Que., Stasė ir Jonas Naruševičiai, Carignan, Que., B. Z. Tumosa, A. Kazanavičius; \$23 – Julius ir Pranė Barakauskai, Kazys ir Elena Gudinskai, Hamilton, Ont.

\$20 – Milana ir Albertas Jonellai, Verdun, Que., Jonas ir Nijolė Šimkai su šeima, Jonas ir Konstancija Rugiai, Bronė Perkuskienė, Hamilton, Ont., Birutė ir Jonas Aukštaičiai, Elena Girėnienė, J. B. Akelačiai, J. ir O. Karcėkai, Hamilton, Ont., Angelė Bungardienė, Hamilton, Ont., Bronius ir Cecilija Pakštai, Wasaga Beach, Ont., J. V. Kėžinaičiai, Hamilton, Ont., Albina Rimkienė.

ŽIEMA – GERIAUSIAIS LAIKAS namų vidaus remontams bei dekoravimams. Visiems patarnauti pasirodė geri specialistai. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513 arba 905 301-3729.

Punia Construction Ltd. NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausias statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusauginame rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausras puotomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysmų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

LIETUVIŠKA MUZIKA kiekvieną dieną tarp 9-10 v.r. Radijo stotis WTOR. AM banga 770.

Hamilton, Ont., Liucija ir Kostas Meškauskai, Hamilton, Ont., Elena ir Vytas Bilevičiai, Hamilton, Ont., Irena Baltakienė ir sūnus Vitas ir Algis, Birutė Abramaitienė ir dukra Angelė, J. M. Zubrickai, V. Kryžanauskas, Collingwood, Ont., J. B. Greičiūnai, Newmarket, Ont., Stasys ir Valerija Gudačiai, Niagara Falls, Ont., Birutė ir Stepas Ignatavičiai, Wasaga Beach, Ont., B. Bagdonas, Oakville, Ont., Liuda Morkūnienė, J. Juozaitienė ir dukros Dana ir Alda su šeimomis, Hamilton, Ont., Olga Krivickienė, Nelė ir Jonas Budriai, Juozas, Zuzana ir Ramunė Stravinskai, Jeronimas, Irena Birštonai ir šeima, Stayner, Ont., Bronius ir Cecilija Pakštai, Wasaga Beach, Ont.

\$18 – Sofija ir Juozas Sendžikai, St. Catharines, Ont., Ieva ir Antanas Pūkai, Elena Vyšniauskienė, Dutton, Ont., Mėta ir Edis Kazakevičiai, E. P. Žuliai, Alfonsas ir Ona Budininkai, Hamilton, Ont.; \$15 – Andrius, Kristina, Gintaras ir Ričardas Gapučiai, Sarnia, Ont., Vilma, Kaz. ir Paulius Gapučiai, Matas Z. ir Birutė Romeikis, Valė Keccorienė, Isabelė ir Petras Baronai, St. Catharines, Ont., Marija Šiulienė, Hamilton, Ont., Rūta ir Raimundas Kiličiai, Ottawa, Ont., Kristina Žutautienė ir sūnus, B. E. Rakauskai, Wasaga Beach, Ont., A. Kanapka, Wasaga Beach, Ont.; \$10 – Juzė Žulienė, Teofilė Kob